



human nature

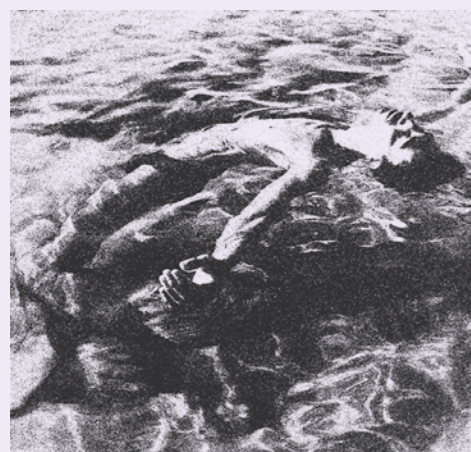
leu

Leuven & Beyond
Kandidaat Europese
Culturele Hoofdstad 2030



Inleiding
2

Bijdrage aan de
langetermijn-
strategie
8



Culturele en
artistieke inhoud
16



Bereik
40

Europese
dimensie
34



Management
46



Inhoud



Klein glossarium vooraf

Beste lezer,

In dit bid book introduceren we een aantal concepten en begrippen, die we graag vooraf al even met u doornemen. Ze vormen een rode draad doorheen het bid book en kunnen als richtingwijzer werken bij het lezen.

Human Nature (zn.)

Human Nature bevraagt wat het is mens te zijn, met zijn goeie en slechte kanten, zijn overlevingsinstinct en zijn doodsdrijf, zijn eros en thanatos. Maar als we het concept oprekken, ontlenen we spanning die rond beide woorden ontstaat: de mens versus de natuur, ons gedrag versus onze leefomgeving, onze impact op natuur en klimaat. We koppelen daar een toekomstbeeld aan: hoe zullen toekomstige generaties met de spanning tussen mens en natuur omgaan, en welke duurzame (sociale en technologische) innovaties dringen zich dan op?

Met Human Nature vieren we niet alleen wat ons verenigt als mens, maar kijken we de gezamenlijke uitdagingen in de ogen, waarmee alle steden en regio's in Europa worden geconfronteerd: polarisering, onze democratische waarden die onder druk staan en de wereldwijde klimaatverandering, die ons dwingt tot een sociaal-rechtvaardige transitie.

LOV (zn., v.)

LOV is de naam voor de Leuvense kandidatuur om Europese Culturele Hoofdstad te worden in 2030. Oudere Leuvenaars spreken de naam van hun stad uit als *leive* [leivə], wat klinkt als 'leven', terwijl jongeren *luive* [lɪvə] zeggen, wat klinkt als het Engelse 'love'. Het leven en de liefde, vervat in de naam van onze stad. Hoeveel mooier kan het worden?

We kiezen niet toevallig voor deze naam, want liefde is essentieel om onze missie te vervullen: samen streven we naar een betere toekomst voor Leuven en de hele regio, door radicaal nieuwe verbindingen te creëren.

LOV betekent op zoek gaan naar wat we niet zien, naar onze blinde vlekken, om de bubbels waar we in leven te doorbreken. LOV staat voor radicaal samenleven, voor het omarmen van frictie en onzekerheden. LOV verbindt arm en rijk, hoog- en laagopgeleid, stad en platteland. Het mixt cultuur met onderwijs, innovatie, duurzaamheid, en overbrugt kloven die we misschien nog niet kennen. LOV werkt als één regio samen, en reikt uit naar Europa en ver daarbuiten.

Samenleving (zn., v.), Samenleven (onoverg. ww.)

In het Nederlands kennen we twee woorden om het over de maatschappij te hebben: 'maatschappij' en 'samenleving'. Maatschappij is de letterlijke tegenhanger van *society*, *société* of wat de Duitsers *Gesellschaft* noemen: de socius staat centraal, de *associate*, de *associé*, de *Geselle*. Socius betekent 'vriend', degene aan wie ik me spiegel. Ook het Nederlandse woord 'maat' betekent 'vriend' of 'metgezel', maar het staat tegelijk ook voor 'afmeting' of 'orde'. In die zin is het woord maatschappij een erg normatief en exclusief woord. Statisch en passief ook. Samenleven daarentegen is actief (het gaat over het leven!) en inclusief (we doen het samen!).

Dat samenleven ook een werkwoord en dus een opdracht is, blijkt uit het feit dat je het met iedereen moet doen, tegen wil en dank, of iemand nu voldoet aan jouw norm of niet. Samenleven ontkent niet het verschil, samenleven doe je in diversiteit.

Radicaal (bn.), Radicaal nieuwe verbindingen

Radicaal komt van *radix*, wortel. Wat radicaal is, gaat dus terug naar de wortel, de grond der dingen, de essentie. Radicaal betekent dus niet woest, onverzettelijk of gewelddadig, maar nauwgezet, essentieel en duurzaam. Het gaat niet over beeldenstorm of afbraak, maar over zorg en toewijding.

In Leuven zijn we sterk in netwerken. Er zijn netwerken rond cultuur, onderwijs, innovatie, rond duurzaamheid, rond representatie. Dat is een grote rijkdom. Maar die netwerken blijven vaak gesloten in de eigen kring. Dat houdt een risico in. Het risico dat steeds dezelfde mensen aan het woord komen. Dat mensen en initiatieven buiten ons blikveld vallen. Dat we blinde vlekken en kwetsuren negeren. Als je doet wat je altijd deed, dan krijg je wat je altijd kreeg.

Dus moeten we sociaal innoveren. Dat vraagt om radicaal nieuwe verbindingen: het weefsel van onze samenleving, het netwerk, heeft meer knooppunten nodig. Het moet dichter gewoven worden, als een echt net, zodat het net veerkrachtig blijft en niemand nog door de mazen valt. Radicaal samenleven, eigenlijk. Of liefhebben. LOV. Bestaat er trouwens een radicalere relatie dan de liefde?

Leuven & Beyond

Leuven is een historische centrumstad van 103.802 inwoners plus 60.000 studenten, in een groene regio, waar alles samen 565.049 mensen wonen. Heel vaak heeft Leuven zijn gezicht naar Brussel gericht, en daarmee zijn kont naar de regio. Met deze kandidatuur hebben we de blik herricht en kijken we onze regio in de ogen. Vierentwintig steden en gemeenten hebben zich daarop aangesloten bij deze kandidatuur, die een nieuw tijdperk van samenwerking inluit. LOV is niet alleen Leuven, maar gaat voluit voor Leuven & Beyond.



inleiding

Liefde is de meest radicale verbinding in een mensenleven.

Q1 WAAROM LEUVEN CULTURELE HOOFDSTAD VAN EUROPA WIL WORDEN

Q2 WAAROM LEUVEN VAN PLAN IS DE OMGEVING ERBIJ TE BETREKKEN

In onze samenleving grijpt de polarisering om zich heen. De democratie staat in heel Europa onder druk; in België – stichtend lid van de EU – wonnen de extreme partijen zonet de verkiezingen. Ook het Europees parlement zal er de komende jaren helemaal anders uitzien.

Die polarisering is er niet alleen een van mensen onder mekaar. De tegenstellingen duiken op overal om ons heen: tussen mens en natuur, stad en platteland, wetenschap en populisme, conservatief versus progressief, lokaal versus globaal...

Maar hoe komt het? Hoe komt het dat mensen hun vertrouwen in de samenleving schijnen te verliezen? Zelfs in een land waar zoveel goed gaat? Waarom zijn we zo vervreemd van elkaar? Hebben we elke verbinding verloren? Hebben we meer nood aan echt *samen leven*? Hoe komen we opnieuw in contact met ons eigen mens-zijn?

Met Human Nature vieren we wat ons verenigt als Europeanen, maar we kijken ook de uitdagingen in de ogen, die alle steden en regio's in Europa dwingen tot een sociaal-rechtvaardige transitie. Daarvoor moeten we voorbij ons eigen mens-zijn durven kijken en onze menselijke dominantie bevragen: hoe vinden we een manier om in harmonie samen te leven met andere ecosystemen, op een sociale, ecologische, economische en rechtvaardige manier.

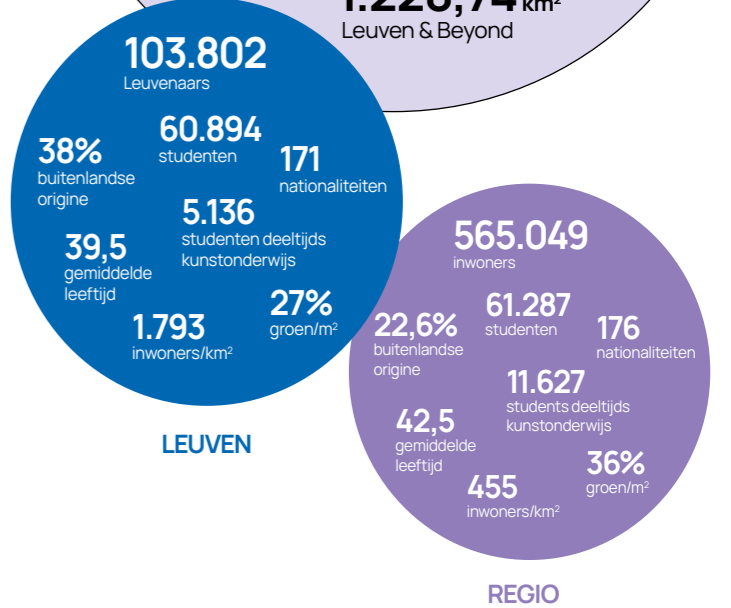
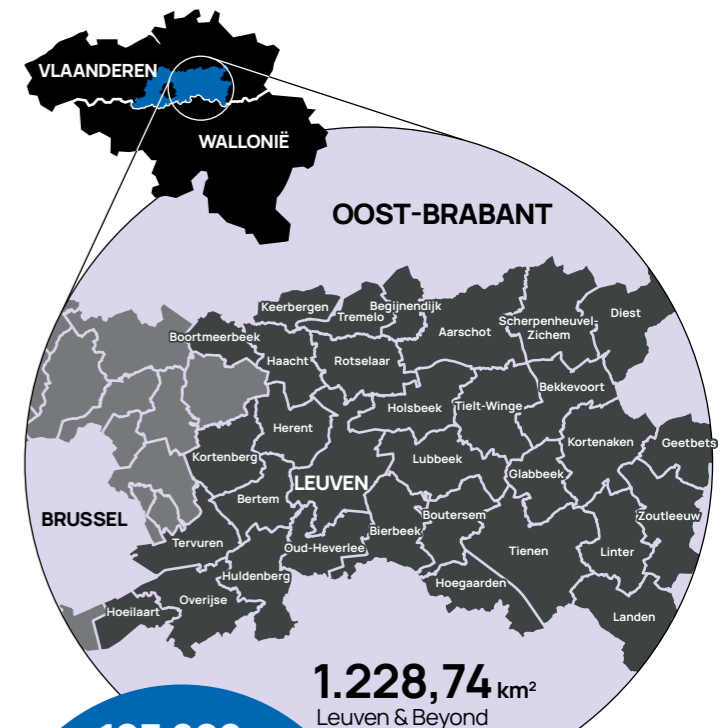
Als de recente verkiezingsuitslag iets blootlegt, is het precies de groeiende kloof tussen de stad en het platteland. De gemeenten kijken argwanend naar de rijke, snel veranderende stad, haar studenten en grote internationale bevolking, de stad stelde zich weleens arrogant op naar de omliggende regio.

Met onze kandidatuur willen we een radicaal nieuwe verbinding trekken tussen de stad en de regio. Die nieuwe verbinding is nodig. Jarenlang hebben we ons ommeland als vanzelfsprekend gezien, als wingewest, omdat het er nu eenmaal was, en vaak ook: omdat we er zelf vandaan komen.

In de dorpen trekken de dienstverleners weg: banken, postkantoren en treinstations zijn gesloten, buslijnen worden afgeschaft, bakkers en kruideniers geven er de brui aan. In Tienen, een stad van 35.000 inwoners, is het treinstation al jarenlang beschermd als monument. Toch liet de burgemeester het zopas definitief sluiten wegens... instortingsgevaar. Werkende echtparen in de regio hebben twee auto's nodig om de kinderen naar school te brengen en zelf naar het werk te rijden, de gemeenten raken zo gedegradeerd tot slaapdorpen. De oudere inwoners, die vaak nog in het dorp zijn opgegroeid, raken vereenzaamd en vervreemd. Ook dit is het rijke Vlaanderen.

Wij denken dat de uitdagingen waar Leuven enerzijds en de regio anderzijds voor staan een begin van oplossing kunnen vinden, door die radicaal met mekaar te verbinden, door nauwer met mekaar in relatie te treden, van mens tot mens. De ECOC-titel kan daar een inhoudelijke en maat-

schappelijke hefboom zijn. Het culturele programma in de stad en de regio maakt van de hele streek een aantrekkelijke plek om te wonen en te bezoeken. Doorgedreven samenwerking rond mobiliteit en transport, openbaar vervoer en fietsverkeer krijgen een concrete aanleiding in het traject naar het titeljaar. Op die manier halen we talent en bezoekers niet alleen naar de stad, maar trekken we de blik open naar het hele gebied en ontstaat opnieuw een heilzame dialoog tussen de stad en de regio. We noemen het Leuven & Beyond. Omdat we de regio als een immer uitdijend universum zien, niet alleen als een geografisch gegeven, maar ook als een voortdurend evoluerend toekomstbeeld. De regio - dat zijn wij zelf.



In Leuven worden bovengemiddeld veel kinderen geboren. We verklappen je straks hoe dat komt. Maar elke geboorte draagt hoop in zich, de kans op handelen, een blik op de toekomst. Het wonder dat de wereld van de ondergang redt, noemt Hannah Arendt dat. Het nieuwe leven dat schreeuwt om geboren te worden. Maar als wij redding verwachten van toekomstige generaties, wat geven wij hen dan mee?

Met het traject naar Europese Culturele Hoofdstad 2030 willen we hier een engagement opnemen, vanuit het geloof dat kunst en cultuur bij kunnen dragen aan een nieuw toekomstgericht narratief, aan een bredere, maatschappelijke beweging naar een rechtvaardige en duurzame samenleving. Hoe complex en veelgelaagd dat proces ook mag zijn. Dat we vertrouwen kunnen herstellen en voor verbinding kunnen zorgen. Onze artistieke blik, onze verbeelding en vakmanschap willen we inzetten als motor voor de ontwikkeling van Leuven & Beyond. Cultureel, sociaal, economisch, ecologisch en menselijk.



We beschouwen de titel van Europese Culturele Hoofdstad ook als een kans om ervaringen uit te wisselen met alle Europeanen. De problemen en uitdagingen die zich stellen in Leuven & Beyond, een stad van ruim 100.000 inwoners in een plattelandsregio met meer dan 500.000 bewoners, doen zich op vele plaatsen in Europa voor. We hebben de ambitie om met onze kandidatuur een toekomstfabriek te zijn, projecten en strategieën uit te testen en ze vervolgens uit te dragen in Europa. Hier wordt iets geboren. En het schreeuwt om gehoord te worden.

Q 3 HET ALGEMENE CULTURELE PROFIEL VAN LEUVEN

Boem! Dit verhaal begint met een knal. Het is het begin der tijden en op de Naamsestraat in Leuven ontstaat plots een krachtveld, een oorverdovende en allesverzengende flits. Daar en op dat moment vindt de oerknal plaats. In een kantoortje op de Naamsestraat 61 werkt professor Georges Lemaître aan zijn theorie van het uitdijende heelal. Als Albert Einstein ervan hoort in 1930, gelooft hij zijn oren niet. Lemaître verbreedt ons blikveld in één klap, van 13,7 miljoen lichtjaren terug, tot de eeuwigheid de toekomst in. Duizelingwekkend. Tot we sterretjes zien.

Dit kritische onderzoeken, voorbij wat denkbaar is, deze blik van onze vroegste oorsprong naar onze verste toekomst, is misschien wel kenmerkend voor deze stad. Eeuwenoud, springlevend. Leuven heeft in het verleden al vaak een big bang in de wereld veroorzaakt. Van de humanisten Vesalius over More en Mercator tot Lemaître. Namen die al even mooi allitereren als de Big Bang zelf.

Vanuit het uitdijende heelal van Lemaître, keren we terug naar de aarde. Dat kan vandaag met een eenvoudige klik op Google Earth. Tik je Leuven in, dan zoomt het satellietbeeld in tot je de vorm herkent van een middeleeuwse stad, met zijn historische vesten. De stad lijkt plots wel een speldenkussen.

Aan de overkant van Lemaîtres kantoortje, hadden Duitse soldaten 15 jaar eerder de universiteitsbibliotheek platgebrand. Duizend unieke manuscripten uit de oudheid, middeleeuwen en renaissance, 800 wiegedrukken en 300.000 boeken gingen verloren. Ook de stichtingsbul uit 1425 van de Oude Universiteit en een exemplaar van Vesalius' *De humani corporis fabrica* bleven in de vlammen.

Nog verder terug in de tijd - in 1516 - in diezelfde straat, liet Thomas More zijn *Utopia* drukken bij zijn vriend en medehumanist Dirk Martens. Het huis van Martens, tegenover de oude bibliotheek, viel ook aan het vuur ten prooi en is vandaag een tandoori restaurant. De tijd staat niet stil.

Maar dat in Leuven in één en dezelfde straat met Utopia en de Big Bang twee concepten werden gepubliceerd die onze blik op de samenleving, de wereld en het universum voorgoed zouden veranderen, zegt iets over het DNA van deze stad. De geest van de humanisten, die mens en wereld centraal plaatsen, waart hier nog steeds rond.

Het ontstaan van de universiteit in 1425, nu 600 jaar geleden, heeft de stad gevormd. Het is de oudste en grootste universiteit van de Lage Landen en tegelijk wordt ze sinds 2016 onafgebroken uitgeroepen tot meest innovatieve universiteit van Europa. Leuven is vandaag een hub van innovatie, met wereldspelers als het nanotechnologie-instituut imec en 3D-ontwikkelaar Materialise.

Met 104.000 inwoners plus 60.000 studenten beschikt Leuven over een bijzondere demografie. Net geen 40.000 Leuvenaars zijn jonger dan 30, tel daar die studenten bij en je komt aan een razend jonge stad. Met 171 nationaliteiten zijn bijna alle landen ter wereld hier vertegenwoordigd. Net 38% van de Leuvenaars hebben een diverse achtergrond. In de regio, met alles samen nog eens een half miljoen inwoners, ziet het beeld er tweeledig uit: relatief welgestelde tweeverdieners enerzijds, een snel verouderende groep anderzijds.

De Leuvense internationale gemeenschap, die vanouds erg werd gekleurd door studenten en docenten uit de hele wereld en expats rond de talloze spin-offs van de KU Leuven, groeide sterk sinds de vluchtelingencrisis van 2015. In absolute cijfers kreeg Leuven na Antwerpen de grootste instroom aan vluchtelingen, procentueel nam Leuven het grootste aantal op. Driekwart van de Leuvenaars vindt die verschillende achtergronden van de inwoners een verrijking voor de gemeente. Niet verwonderlijk dat Leuven de eerste centrumstad in Vlaanderen is waar de burgemeester een migratieachtergrond heeft.

Terug naar het speldenkussen. De locatiespeldjes van Google pinpointen verder museum M Leuven, het Groot-Begijnhof en de Abdij van Park (met zijn Huis voor de Polyfonie en het schitterende museum PARCUM). Google weet wat een mens wil zien. In elk geval: de historische pracht en het rijke erfgoed spatten van het scherm. En wie een beetje moeite doet, ziet de veelheid aan speldjes die de jonge cultuurplekken aanstippen die er de laatste jaren zijn bijgekomen. Vlak rond het station vind je Het Depot, Stelplaats, Hal 5, maar even verder richting de Vaartkom ontwikkelt zich een hele as van culturele hotspots. Op een paar jaar openden hier naast OPEK en Cas-co ook nog het BAC Art Lab, het historische bacteriologische instituut (hier werden ooit vaccins en andere paardenmiddelen ontwikkeld, nu zijn er kunstenaars aan de slag) en de maakleerplek, terwijl je hier met o.m. De Hoorn en de iconische Manhattan-studio's ook het epicentrum van de audiovisuele sector en creative industries vindt. Allemaal realisaties van de laatste tien jaar. Het gaat vooruit in deze stad. En dat was nodig.

Eeuwenlang heeft de universiteit Leuven ook opgezadeld met een wat saai imago van stoffige bibliotheken en eeuwige studaxen. Omschreef Stefan Zweig Leuven nog als 'opgewekt en rustig', dan noemde Charlotte Brontë onze stad neerbuigend 'Bouquin-Moisi' of 'beschimmeld boekskens'. Rond het jaar 2000 zei toenmalig burgemeester Tobback nog dat Leuven af moest van zijn Ernest Claes-gehalte, verwijzend naar de exponent van de Vlaamse heimatliteratuur. Kaf, koren, berkenpollen, je krijgt er zowaar hooikoorts van.

De eerste barsten in dat stoffige imago verschenen met de studentenrevoltes van mei '68. In de slipstream daarvan richtten de studenten STUK op als professioneel kunstencentrum. In STUK kregen theatermakers en choreografen die lak hadden aan de grote, klassieke structuren in Antwerpen, Brussel en Gent, hun eerste podiumkansen in de vroege jaren 1980. De Vlaamse Golf was geboren.

Toch duurde het nog tot midden jaren 90 voor er andere professionele kunstorganisaties ontstonden in Leuven. Tegen de eeuwwisseling was er een spannende scene, die echter door de Vlaamse overheid systematisch over het hoofd werd gezien. Tot vandaag blijft er een grote ongelijkheid in de verdeling van de cultuurbudgetten. Als je een as trekt van Antwerpen over Mechelen naar Brussel, dan valt 91% van alle Vlaamse cultuurmiddelen aan de westkant van die as. Het Oosten van het land, met Oost-Brabant, de Kempen en Limburg (samen nochtans 1/3^{de} van de Vlamingen) moeten het stellen met 9% van het budget. Provincie en stad Antwerpen (29%), Brussel (27%), Oost-Vlaanderen en stad Gent (21%) en West-Vlaanderen (14%) trekken het leeuwendeel naar zich toe, Vlaams-Brabant (met Leuven) haalt 6%, Limburg nog geen 3%.

Het maakt dat de Leuvense kunstensector voortdurend boven zijn gewicht moet boksen. Want beperkte middelen betekenen ook: penibele arbeidsomstandigheden voor artiesten, te weinig ondersteunend personeel, gebrek aan capaciteit om internationale of Europese samenwerkingen op te zetten.

Maar wat de jonge kunstensector begin jaren 2000 tekort kwam aan financiële middelen, compenseerde hij met goesting, ambitie en doorzettingsvermogen. Verregaande coöperatie, cohousing en kennisdeling werden de norm. Zo werden kosten bespaard, publiek en expertise gedeeld. Het Leuven model (de term werd gemunt door de Gentse cultuurjournalist Wouter Hillaert) werd er een van doorgedreven samenwerking, waarbij Leuvense organisaties mekaar niet als concurrent zien, maar als partner. Generositeit staat centraal. Coöperatie in plaats van competitie. Het inspireerde, tot ver buiten de stadsgrenzen: vanuit Antwerpen, Gent, Brugge, Hasselt, maar ook uit Nederland, Duitsland, Denemarken en Finland, allemaal kwamen ze hier hun licht opsteken.

De stimulerende aanwezigheid van een unief op wereldniveau is een belangrijke factor in het inhoudelijke én internationale elan dat de Leuvense kunstensector sinds de eeuwwisseling neemt. Uit de samenwerking rond een Cultuurcharter tussen stad, universiteit en de cultuursector ontstond ruim tien jaar geleden KU[N]ST Leuven, een organisatie die tweejaarlijks grote stadsbrede festivals opzet en nu de uitvoerder is van onze kandidatuur.

Dat model van samenwerking om oplossingen te vinden voor de gemeenschappelijke uitdagingen mondde vanaf 2013 uit in de oprichting van drie organisatienetwerken. Zo ontstond Leuven MindGate, dat topspelers uit de hightech, medische wetenschap en de creatieve sectoren samenbrengt. Met Leuven 2030 werd een partnerschap uitgebouwd rond duurzaamheid en het binnenhalen van een Climate City Contract (Leuven is Missiestad). Ook SOM, wat staat voor Samen Onderwijs Maken, plaatst samenwerking en experiment centraal. De drie organisaties verbinden Leuvense

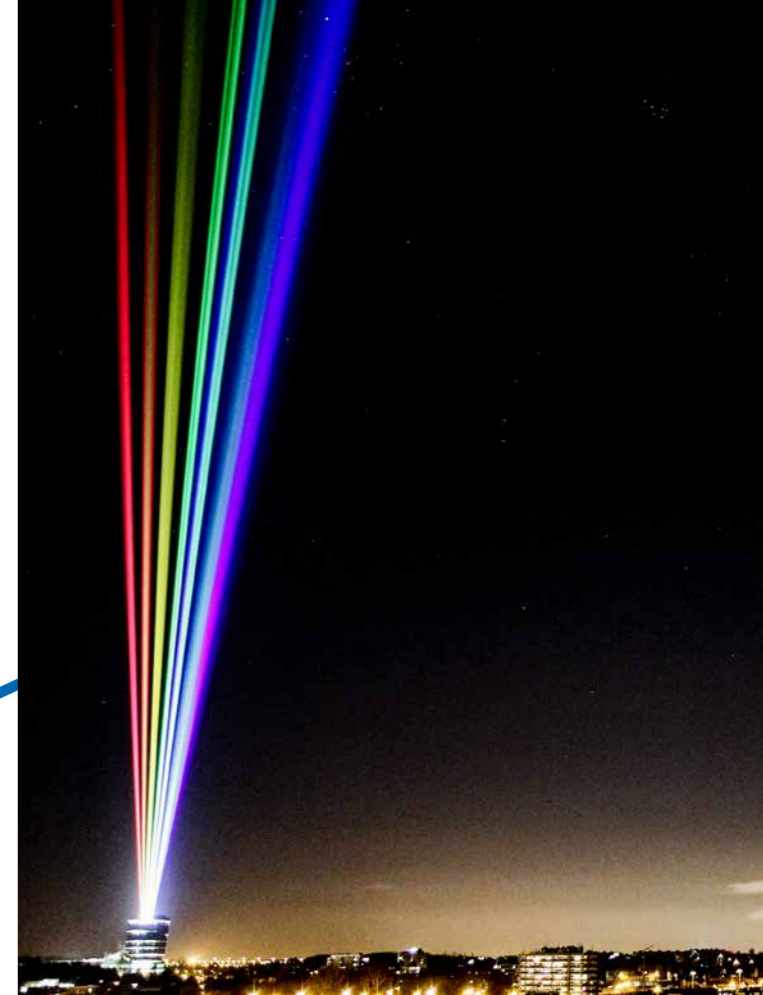
spelers met mekaar, over sectoren heen, ook internationaal, met de blik op de toekomst. Leuven illustreert met deze drie organisatienetwerken hoe de grote maatschappelijke veranderingen waar nood aan is, vragen om verbanden dwars doorheen de verschillende maatschappelijke sectoren. Radicaal nieuwe verbindingen, in functie van noodzakelijke innovatie, zeg maar.

Met ruim 300 socio-culturele verenigingen toont de Leuvenaar zich een actieve cultuurparticipant. SLAC, stedelijke academie en conservatorium, vormt de grootste instelling in Vlaanderen die deeltijds kunstonderwijs aanbiedt voor alle leeftijden. In Leuven zijn meer jongeren aangesloten bij een dansvereniging dan bij het voetbal. Boomende disciplines zijn overigens circus (met de grootste circusschool van het land, een circusfestival en een labo) en hiphop (we waren afgelopen jaar nog host van het WK Breaking).

De laatste 25 jaar heeft Leuven duidelijk zijn stoffige imago van zich afgeschud en heeft zich zelfbewuste groei ingezet. Die big bang van de Leuvense cultuursector dijt ook verder uit naar de regio Oost-Brabant, waar steeds meer samenwerkingen worden opgezet tussen cultuurspelers, zoals academies en musea, de 14 cultuurcentra en 35 bibliotheken.

Ondanks de boeiende kunstenscene en inspirerende omgeving, ontvluchten nog steeds veel artiesten onze stad, precies vanwege de beperkte Vlaamse subsidies en de hoge immoprijzen. Het verlenen van de titel Europese Culturele Hoofdstad zou hier een enorme kentering teweeg kunnen brengen: de internationale uitstraling van de stad zou verhogen, het Europese netwerk zou aanzienlijk worden versterkt en de bijbehorende budgetten kunnen de sector eindelijk tot wasdom brengen.

De viering van 600 jaar universiteit in 2025, de opening van het nieuwe Vesaliusmuseum in 2026, de volledig gerestaureerde Abdij van Park tegen 2027, het pilootproject Body & Soul Stadsfestival in 2027-2028, de herbestemming van het historische stadhuis en de indrukwekkende nieuwe podiumkunstensite in 2029 vormen een paar erg zichtbare stapstenen voor een Leuvense culturele quantum leap en de ambitie om in 2030 Culturele Hoofdstad van Europa te worden. Wij zijn er klaar voor. U ook?



Q4 HET CONCEPT VAN HET PROGRAMMA

De twee grootste uitdagingen voor onze stad en regio, voor Europa en de wereld zijn de toenemende polarisering en de snel oprukkende klimaatverandering. Zijn die uitdagingen dan ook zo kenmerkend voor Leuven & Beyond? Zeker wel. In het sterk verstedelijkte Vlaanderen, met de grootste bevolkingsdichtheid in Europa, zijn onze steden hitte-eilanden geworden. Beton slaat warmte op en maakt de aarde ondoorlaatbaar. Dat heeft ons de voorbije jaren opgezaagd met hittegolven en droogte én paradoxaal genoeg met enorme wateroverlast. In de dorpen rond onze steden is de stikstofuitstoot te hoog, waardoor boeren hun vergunningen verliezen, terwijl de oogsten mislukken vanwege aanhoudende regen en overstromingen. Op die scheidslijn tussen stad en platteland ent zich nog een tweede breuk: die van de toxische polarisering en politiek extremisme.

Zal een Europese Culturele Hoofdstad deze problemen oplossen? Zeker niet. Wel kan ze ertoe bijdragen een nieuwe verbondenheid te creëren en de samenleving te versterken, inzicht en inspiratie aanreiken, nieuwe narratieven verspreiden en gedragsverandering uitlokken. De wereld is in volle verandering en de toekomst is onzeker. Daar ligt een heldere opdracht. In Leuven Europese Culturele Hoofdstad 2030 zien wij een grote kans.

Europese Culturele Hoofdstad viert het culturele leven in de breedste zin. Dat wil zeggen dat we ook ons mens-zijn zelf vieren. We worden geboren, we groeien op, we lopen school, we hebben lief, we werken, we eten, feesten, dansen. We leven. En we gaan tenslotte ook dood.

Wie zijn wij als mens? Wat is onze menselijke natuur? Wat zijn onze waarden? Hoe kijken we naar de wereld? Hoe beschrijven we de wereld en hoe verbeelden we die? Sinds

de tijd van de humanisten stellen we deze vragen in Leuven. Welke perspectieven zien we en hoe delen we die perspectieven met mekaar? Hoe leven we samen?

Human Nature be vraagt niet alleen wat het is mens te zijn, met zijn goeie en slechte kanten, zijn overlevingsinstinct en zijn doodsdrijf, zijn eros en thanatos. We kunnen het concept ook oprekken en spanning ontleen die dan rond beide woorden ontstaat: de mens versus de natuur, ons gedrag versus onze leefomgeving, onze impact op natuur en klimaat. We koppelen daar een toekomstbeeld aan: hoe zullen toekomstige generaties met de spanning tussen mens en natuur omgaan, en welke duurzame (sociale en technologische) innovaties dringen zich dan op?

Voor het programma vertrekken we vanuit onze Leuvense sterktes: ons menselijke kapitaal (we hebben niets anders), onze heldere focus op natuur en duurzaamheid en onze specialisatie in innovatie. Die drie elementen vormen de triple helix van ons DNA. Het worden de drie grote thema's waaraan we ons programma ophangen: **human (mens), nature (natuur) en innovation (innovatie)**, die we telkens terugkoppelen naar de geschiedenis, het heden en de toekomst van onze stad, onze regio en Europa. Elk van de drie thema's wordt met verschillende programmalijnen verder uitgediept. Telkens zoeken we de spanning op tussen mens en natuur, tussen innovatie en mens, tussen natuur en innovatie. Zo maken we radicaal nieuwe verbindingen. Want liefde vormt de meest radicale verbinding die een mensenleven kent.



Een stad is geen eiland in de wereld.
De keuzes die we nu maken, bepalen
de kansen van onze kinderen
en kleinkinderen.

bijdrage aan de langetermijn- strategie

Q5 DE CULTURELE LANGETERMIJN- STRATEGIE VAN LEUVEN

Q7 DE ACTIE EUROPESE CULTURELE HOOFDSTAD BINNEN DEZE STRATEGIE

De Culturele Langetermijnstrategie van Leuven moet de Leuvense cultuursector sociaal, ecologisch en financieel toekomstbestendig maken, inclusief, duurzaam, innovatief en sociaal rechtvaardig. De titel van Europese Culturele Hoofdstad sluit daar naadloos bij aan en biedt de kans om van ons rijk cultureel ecosysteem een vruchtbare plek te maken die menselijke ontmoeting uitlokt, zelfontwikkeling, sociale cohesie en welzijn stimuleert, en creativiteit en economische ontwikkeling aanjaagt.

Een stad is geen eiland in de wereld. De keuzes die we nu maken, bepalen de kansen van onze kinderen en kleinkinderen. Leuven neemt haar verantwoordelijkheid op wat betreft mondiale uitdagingen zoals klimaatverandering, verspilling van grondstoffen, migratie en de weerbaarheid van de democratie. De grote uitdagingen pakken we samen aan, met overheid, inwoners, organisaties, kennisinstellingen en ondernemers, en bundelen de krachten lokaal, regionaal, nationaal en internationaal.

Leuven is een inclusieve stad, met kansen en aandacht voor iedereen, waar we solidariteit en zorgzaamheid verankeren in alle beleidsdomeinen. Ongeacht je afkomst, thuissituatie, geaardheid, gender, leeftijd, gezondheidssituatie ben je hier welkom. We omarmen diversiteit en hebben aandacht voor de verschillen. We geven vertrouwen aan wie initiatief neemt en zetten in op participatie. We bevorderen burgerschap en slechten drempels zodat participatie niet het recht is van alleen de sterkste inwoners. Sociaal contact bevordert wederzijds begrip en vertrouwen en versterkt mensen. Het verhoogt ook het welbevinden, de levenskwaliteit en veiligheid van de stad en van buurten.

In 2019 organiseerde Leuven een breed participatietraject: *Leuven Maak het Mee* bracht 2844 burgers samen, van verschillende achtergronden, leeftijden en buurten, die hun ideeën, dromen en wensen deelden voor Leuven in 2030, onder meer op vlak van cultuur. De stad en de brede cultuursector werkten tussen 2020 en 2022 Landschapstekeningen uit van de kunsten, het erfgoed en het sociaal-cultureel leven in de stad, met 10 strategische ambities tot 2035. De samenhang tussen de culturele langetermijnstrategie, de landschapstekeningen en het ECOC-traject werd uitgetekend in het Strategisch Kompas Cultuur 2035, zoals goedgekeurd op de gemeenteraad van 24 juni 2024.

Onze kandidatuur, het traject naar de titel én het titeljaar als Europese Culturele Hoofdstad versterken en versnellen elk van deze ambities. In de lijst hieronder, verwijzen we telkens naar de Q waarin dit topic verder wordt uitgewerkt in zijn relatie tot Europese Culturele Hoofdstad.

- 1. Leuven & Beyond garandeert het recht op cultuur met een rijk en divers cultuuraanbod voor iedereen,** via de eigen stedelijke cultuurinstellingen. Het stedelijke cultuurhuis 30CC en de nieuwe podiumkunstsites, de openbare bibliotheek de Bib Leuven, museum M Leuven, de Erfgoedcel en Stadsarchief, maar evengoed het SLAC, de stedelijke academie en conservatorium, en de Abdij van Park zijn centrale spelers in dit cultuuraanbod voor de wijde regio. (Q11, Q17, Q18, Q19)
- 2. Leuven & Beyond werkt inclusief op alle fronten.** Diversiteit is een feit. Dat is het in de samenleving en dat moet het ook in ons cultureel ecosysteem zijn. Maar daar zijn we nog lang niet. Dit vraagt dat we onze macht delen en meer ruimte geven aan kunstenaars, programmatoren, verenigingen en burgers die de diversiteit belichamen. We breken het gesprek open: niet meer praten over, maar praten met. (Q4, Q10, Q11, Q18)
- 3. Leuven & Beyond plaatst het publiek centraal.** We hebben een betrokken en kritisch publiek. Tegelijk zien we de shift van passieve consumptie naar actieve betrokkenheid, van spectatorship naar usership: televoting, gaming, fictie on demand en zelf samengestelde playlists. Ons publiek wordt steeds meer zelf eigenaar van zijn beleving. Toch bleek de nood aan directe, fysieke verbinding en gedeelde ervaring nooit zo hoog, als tijdens de lockdowns. Hoe betrekken we ons publiek in 2035? Hoe verhogen we het eigenaarschap van alle lagen van de bevolking? We gaan met het publiek op zoek naar nieuwe manieren om cultuur en erfgoed te beleven. Dat vraagt dat we tussen ons publiek gaan staan en een stuk van onze artistieke autonomie loslaten en delen. (Q4, Q10, Q11, Q17, Q18, Q19)
- 4. Leuven & Beyond versterkt het sociale en culturele leven** in verenigingen en socio-culturele organisaties. Meer dan 300 cultuur- en erfgoedverenigingen zijn aangesloten bij de stedelijke adviesraden voor amateurkunsten, vorming, erfgoed en vrije tijd. Ook jongerenorganisaties, seniorenverenigingen en etnisch-diverse organisaties worden ondersteund op financieel, organisatorisch, logistiek, technisch en communicatief vlak. (Q13, Q17)
- 5. Leuven & Beyond versterkt de kunsten- en erfgoedsector.** De brede cultuursector in Leuven is jong en nog in volle expansie. Ondersteuning vanuit Vlaanderen groeit traag, Europese middelen lijken veraf. We ondersteunen de organisaties en individuele kunstenaars daarom volop via subsidiereglementen of nominatieve toelagen, collectieve cultuurcommunicatie, via performante advies- en dienstverlening.



We versterken bovendien het netwerk, het vermogen en de competenties van organisaties om bovenlokaal, Europees en internationaal te werken. Met de ruime regio werken we aan één Culturele Ruimte: Leuven & Beyond. (Q2, Q4, Q6, Q8, Q10, Q11, Q12, Q13, Q14, Q15, Q16)

- 6. Leuven & Beyond versterkt talentontwikkeling** en creëert mentale ruimte voor jonge makers en jonge (culturele) ondernemers. Met een 360° aanpak die inzet op *fair practice* en *fair pay*, op residentie- en presentatieplekken, maar ook op de bredere humuslaag binnen het stedelijk weefsel. We investeren in nieuwe broeihaarden en vrijhavens en scheppen een aantrekkelijk cultureel klimaat. Door nieuwe vormen van samen huizen en werken te verkennen. Door een opleidingsaanbod en samenwerkingen met het onderwijs uit te werken. Door ondernemerschap te stimuleren. Door lokale en internationale connecties te smeden. Door ruimte voor creatieve chaos te vrijwaren. (Q6, Q8, Q13, Q37, Q38)
- 7. Leuven & Beyond bouwt aan nieuwe ruimte voor cultuur.** De nood aan werk- en presentatieruimte voor cultuur blijft hoog. In de afgelopen vijftien jaar kwamen er voortdurend nieuwe plekken bij. We bouwen planmatig en duurzaam eigen culturele infrastructuur en ondersteunen culturele spelers bij het realiseren van ruimte voor cultuur. Daarnaast stimuleren we het deelgebruik van ruimtes, onder meer via een online deelplatform, dat we graag uitrollen over de regio. (Q6, Q8, Q37, Q38)
- 8. Leuven & Beyond draagt zorg voor ons levend erfgoed** vanuit een dynamisch erfgoedbeleid. Ons onroerend, roerend of immaterieel cultureel erfgoed zijn niet alleen toeristische troeven, maar maken deel uit van ons dagelijks leven. Historische panden worden bewoond, bevolkt of herbestemd, klinkend erfgoed als orgels en beiaarden worden bespeeld. Met digitale innovaties wordt het erfgoed aantrekkelijk en internationaal toegankelijk gemaakt. (Q12, Q14, Q37, Q38)
- 9. Leuven & Beyond innoveert.** De samenleving digitaliseert: steeds vaker vallen fysieke en virtuele realiteiten samen. Toekomstige generaties maken nauwelijks nog onderscheid tussen beide. Cultuur heeft de kracht om de kansen te verbeelden die deze hybride wereld biedt: nieuwe vormen van artistieke expressie, verwondering, reflectie en community building. Kunstenaars, culturele organisaties en erfgoedspelers kunnen kiezen voor fysieke, digitale of hybride vormen. Zo kan ons culturele aanbod innoveren, de beleving verdiepen en het publieksbereik vergroten en vernieuwen. De virtuele wereld creëert een extra plek voor cultuur. Dat vraagt om performante IT-systemen en toegankelijke technologie, en het stimuleren van culturele spelers om digitalisering

interdisciplinair te verkennen en te omarmen. Verbondenheid, diversiteit, toegankelijkheid, duurzaamheid en samenleven stellen we daarbij voorop. (Q4, Q6, Q8, Q10, Q11, Q12)

- 10. Leuven & Beyond werkt aan een klimaatneutrale, circulaire en duurzame cultuursector.** Hoe bouwen we onze podia? Hoe denken we na over de verplaatsingen die we maken? Hoe verwarmen en belichten we? Maar vooral: zijn we ons bewust van onze scheppende kracht? Als cultuursector brengen we hier verhalen over, die kunnen inspireren. Welke inhouden zijn we bereid in de toekomst te lanceren? Hoe kunnen we zo een bredere, maatschappelijke beweging mee op gang brengen? Met netwerken als Leuven 2030, Leuven MindGate, de KU Leuven, Leuven Research & Development brengen we verschillende actoren samen, die actief bezig zijn met duurzame ontwikkeling. Met dit krachtige samenwerkingsmodel kan Leuven voor Vlaanderen en voor Europa veel betekenen in het ontwerpen van een duurzame, inclusieve en sociaal rechtvaardige toekomst. (Q1, Q4, Q6, Q8, Q10, Q11)

We hebben de sterke ambitie om in 2030 Culturele Hoofdstad van Europa te worden. Deze ambitie fungeert als katalysator om de langetermijndoelstellingen van de stad en de regio op vlak van culturele, sociale en economische ontwikkeling te bereiken. De kandidatuur geeft richting en perspectief en brengt in de stad een enorme culturele dynamiek en goesting teweeg. Die dynamiek versterkt de samenwerkingen over de sectoren heen en biedt een belangrijke kans tot regiovorming en tot diepgaande Europese vernetwerking.

Q6 VERSTERKING VAN DE CULTURELE EN CREATIEVE INDUSTRIE EN DE LANGETERMIJNSAMENWERKING MET DE ECONOMISCHE EN SOCIALE SECTOREN

Radicaal nieuwe verbindingen zijn de rode draad doorheen dit bid book. Tussen mens, natuur en innovatie. Door samen te werken, ontwikkel je: je vuurt elkaar aan, legt je lat hoger, je steelt met je ogen. Je bereikt een ander publiek dan gewoonlijk. Samenwerking verlegt het eigenaarschap. Het belang van een organisatie kan je meten aan de sterkte van de verbindingen met zijn partners. Dat weefsel noemen we 'een netwerk'.

Om de capaciteit van de culturele en creatieve sectoren te versterken zetten we 4 concrete werven op voor de komende 9 jaar.

1. VERSTERKING VAN DE CULTURELE EN CREATIEVE INDUSTRIE VANUIT HET BELEID VAN DE STAD:

Betaalbare ruimte voor de Culturele en Creatieve Industrie (CCI)

In een stad waar vierkante meters duur zijn, is het niet makkelijk voor de CCI om nieuwe projecten op te starten. We voeren een actief beleid rond het delen van beschikbare ruimte en het herbestemmen van (vaak historische) panden naar de CCI toe. Mooie realisaties van de afgelopen jaren zijn OPEK en De Hoorn (dat een *Europa Nostra Award* won). Nieuwe projecten zijn de herbestemming van het Scheut-Klooster en de Centrale Werkplaatsen (Hal 4, Hal 9). In heel Leuven & Beyond onderzoeken we hoe kerken en oude industriële panden te herbestemmen.

We bieden ruimte aan nachtcultuur via de ontwikkeling van Stelplaats en DOMO. Het spreekt een publiek aan dat een bijzondere dynamiek van creativiteit en innovatie naar de stad brengt.

Met het pilootproject Open Creatives richten we, in samenwerking met Gent, Kortrijk en Antwerpen, een digitaal ruimte-deelplatform op, waarbinnen organisaties en particulieren beschikbare ruimte delen met jonge ondernemers in de culturele en creatieve sectoren.

Financiële ondersteuning van de CCI

We bieden microgrants tot 7.000 euro voor projecten in de culturele en creatieve sector. Daarnaast geeft het Leuven Entrepreneurs Fonds (LEF) subsidies voor innovatieve maatschappelijke projecten van start-ups, scale-ups, ngo's en KMO's in de brede CCI sector. De ondersteuning kan tot 80.000 euro per project bedragen.

In het kader van LOV2030 brengt Leuven & Beyond (de stad Leuven, de gemeenten uit de regio en de provincie Vlaams-Brabant) in de periode 2025-2033 een budget samen van 9 miljoen euro ter ondersteuning van culturele en creatieve initiatieven in de regio.

Twee nieuwe landmarks voor cultuur

De nieuwe podiumkunstsensite en het historische stadhuis hebben een bovenlokale en zelfs internationale ambitie. De podiumkunstsensite introduceert een verregeand samenwerkingsmodel waarbij het publiek en de brede cultuursector *ownership* en *agency* krijgen, wat scale-up voor de Leuvense kunstorganisaties mogelijk maakt. Stadhuis positioneert zich als Europees Huis voor de Democratie.

2. OPSTART VAN EEN NETWERK BINNEN DE CULTURELE EN CREATIEVE INDUSTRIE: HET LOV NETWERK

Naast de netwerken Leuven2030, SOM en Leuven MindGate bouwen we een even sterk organisatienetwerk dat ons cultureel kapitaal, onze culturele en creatieve stakeholders actief samenbrengt en optreedt als belangbehartiger en managementcoach. In 2023 werden alle informele netwerken samengebracht voor de oprich-

ting van het netwerk en in de loop van 2024 werd een netwerkcoördinator aangeworven. Dit organisatienetwerk zal in het parcours naar het ECOC-jaar cruciaal zijn en beschouwen we als een belangrijke legacy na 2030.

Binnen dit nieuwe netwerk starten we verschillende werven en werkgroepen met de focus op:

Expertisedeling rond zakelijk management

De CCI in Leuven & Beyond is jong. Het is cruciaal dat kleinere en beginnende organisaties kunnen leren uit de ervaring van de grotere en doorgewinterde spelers. We zetten intervisiegroepen op en organiseren jobshadows. We begeleiden schrijftafels voor subsidieaanvragen en brengen de Leuvense expertise samen rond fondsenwerving en tax sheltering.

LOV EU Academy

Er is nood aan capaciteitsopbouw rond alles wat Europa aangaat. Daarom richten we, samen met voormalige, toekomstige en kandidaat ECOCs een LOV EU Academy op, waar we expertise en kennis delen. We werken een trainingsprogramma uit voor de Creatieve en Culturele Industrie, cultuurmanagers en artiesten, waar we ingaan op de Europese thema's, culturele diversiteit, de interculturele dialoog en transnationale partnerschappen. We bieden actief ondersteuning bij het indienen van Europese projecten bij de verschillende Europese subsidielijnen. Gezien Leuven een volwaardig lid is van Culture Next, kan dit netwerk hier in de toekomst een sleutelrol in spelen. We beschouwen dit als een belangrijke legacy.

3. SAMENWERKING VOORBIJ DE CULTURELE EN CREATIEVE INDUSTRIE

We versterken ons beleid rond topevenementen.

We brengen de expertise, personeel en middelen samen, waarmee we in het verleden stadsbrede cultuurfestivals, innovatiecongressen en internationale sportevenementen organiseerden in Leuven. Door het bundelen van krachten, expertise en middelen, komt ruimte vrij om de cross-overs te versterken tussen cultuur, CCI en innovatie. In 2027-2028 lanceren we het stadsfestival Body & Soul als pilootproject richting LOV2030 (zie Q11).

We ontwikkelen de Vaartkom als creatieve hub.

Leuven geeft rond de vernieuwde Vaartkom ruimte aan de creatieve economie. De bestaande creatieve cluster, de nabijheid van het station en het industriële erfgoed maken dat deze zone kan uitgroeien tot een volwaardig creatief district. De doorontwikkeling van maakleerplek, Manhattan Studio's en de oude Marie-Thumas-fabriek zitten in de pijplijn.

Kom op voor je Wijk – samenwerking tussen cultuur en samenleving.

We verweven het narratief rond Human Nature in het programma Kom op voor je wijk van de stad Leuven. Voor dit project waarbij burensamen een duurzaam project ontwikkelen om het samenleven in hun buurt te verbeteren, maakt de stad jaarlijks 800.000 euro beschikbaar.

We versterken onze relatie met KU Leuven en haar spin-offs.

Sinds 2016 staat KU Leuven ononderbroken op 1 in de vermaarde Thomson Reuters lijst als meest innovatieve universiteit van Europa. De relatie tussen stad en universiteit is ook op vlak van creativiteit intens: samen richtten ze KU[N]ST Leuven op, dat sinds 2014 stadsbrede cultuurfestivals opzet en onze ECOC-kandidatuur uitwerkt. Met de viering van 600 jaar KU Leuven leggen we een belangrijke stapsteen richting LOV2030. De universiteit ging duurzame samenwerkingen aan met kunstenaars en ondernemers uit de CCI om de 600^{ste} verjaardag te vieren en investeerde in blijvende artistieke ingrepen in de openbare ruimte.

De echte duurzame relatie ontstaat natuurlijk in het dagelijkse samenleven met de 60.000 studenten en onderzoekers, die vaak een internationale achtergrond hebben en het volle potentieel bieden om in de CCI aan de slag te gaan. De tewerkstellingscijfers in deze sector liggen in Leuven beduidend hoger dan in andere Vlaamse centrumsteden: 37 procent van de ondernemers en 6,5 procent van de werknemers is actief in de CCI.

4. WE MAKEN EEN RADICAAL NIEUWE VERBINDING MET DE LEUVENSE NETWERKEN

Leuven heeft naast samenwerkingen binnen de CCI de afgelopen jaren ook andere belangrijke, maatschappelijke netwerken opgezet. De innovatieve samenwerking rond Leuven 2030 is in 2017 bekroond met de European Green Leaf Award, de prestigieuze klimaatprijs van de EU. Leuven is inmiddels ook Missiestad en Leuven 2030 kreeg van de EU voor haar Climate City Contract een triple AAA rating.

Ook binnen onderwijs is de aanpak succesvol. SOM, Samen Onderwijs Maken, is een netwerk dat alle Leuvense onderwijsmakers, van kleuterschool tot universiteit verenigt in labo's voor een innovatieve toekomst van onderwijs. Het netwerk zet partnerships op met andere domeinen, zoals het Labo Cultuur x Onderwijs, waar 50 partners uit de cultuursector en onderwijs een diepgaande en structurele samenwerking opzetten.

Met Leuven MindGate richtte de stad in 2015 een netwerk op dat de internationale positie van Leuven wil versterken als regio met een hoge levenskwaliteit en een leidende

positie op het vlak van gezondheid, hightech en creativiteit. Vierhonderd organisaties en bedrijven maken deel uit van het netwerk.

Met Leuven 2030, SOM, Leuven MindGate, KU Leuven en Leuven Research & Development, brengt LOV verschillende actoren samen, die actief bezig zijn met duurzame ontwikkeling, met mens, natuur en innovatie. Met dit krachtige samenwerkingsmodel kan Leuven voor Vlaanderen en voor Europa veel betekenen in het ontwerpen van een duurzame, inclusieve en sociaal rechtvaardige toekomst, waar cultuur een belangrijke en verbindende rol speelt.

Dit in de praktijk brengen is een uitdaging van een enorme omvang. Het doel is een beweging te creëren, waarbij heel veel mensen zich betrokken voelen. De stad verduurzamen is een gezamenlijk project. Het binnenhalen van de ECOC-titel kan de deeltjesversneller zijn om hierover uit te wisselen met Europa en het gezamenlijk helemaal waar te maken.

Q8 CULTURELE, SOCIALE EN ECONOMISCHE GEVOLGEN OP LANGE TERMIJN

Leuven & Beyond wil tegen 2035 een toonaangevende cultuurregio zijn die niet alleen cultureel, maar ook sociaal, economisch en ecologisch bijdraagt aan de ontwikkeling van

stad, regio, haar inwoners en al wie haar bezoekt. We willen een inspirerend voorbeeld zijn voor vergelijkbare Europese steden en regio's, vandaag en in de toekomst.

CULTURELE GEVOLGEN

1. De **diversiteit** van ons publiek en ons culturele aanbod is gestegen. Het ownership van het publiek is gestegen, door grotere inhoudelijke betrokkenheid (co-creatie). Dat leidt tot een hernieuwd gevoel van trots en een versterkte lokale en regionale identiteit, die aansluit bij de Europese waarden. De Europese inwoners van Leuven & Beyond zijn sterker lokaal vernetwerkt en voelen zich deel van onze samenleving.
2. Het LOV Netwerk heeft capacity building teweeg gebracht en een nieuw governance model centraal geplaatst, waardoor de sector **internationaal** aan uitstraling heeft gewonnen. LOV2030 heeft een nieuwe kwaliteitsstandaard gezet en onze kunstensector aantrekkelijker gemaakt voor artiesten en cultuurwerkers.
3. LOV2030 heeft een nieuwe norm gezet naar **integrale toegankelijkheid** van het cultuuraanbod: niet alleen fysieke drempels, maar ook sociale en psychologische drempels zijn geslecht.
4. **Cross-sectorale samenwerking** is door LOV2030 evident geworden: CCI, onderwijs, duurzaamheid, innovatie, wetenschap, sociale sector vinden mekaar rond inspirerende, culturele projecten, die meerwaarde bieden voor alle partijen. Die radicale verbindingen integreren we duurzaam in onze culturele organisaties en het cultuurbeleid van stad en regio.
5. Bovenlokale en **Europese culturele samenwerkingen** zijn evident geworden, waardoor projecten inhoudelijk, maar ook financieel aan draagvlak winnen. Het ECOC-proces en titeljaar hebben een grote impact op de Europese dimensie; de Europese samenwerking is verder verduurzaamd.
6. Onze omgang met **erfgoed** heeft een zichtbare, nieuwe dynamiek gekregen, die uitgaat van innovatie, duurzaamheid en ontsluiting, en ervoor zorgt dat erfgoed bijdraagt aan de sociale, culturele en economische dynamiek van de lokale gemeenschappen.
7. **Nieuwe culturele infrastructuur**: niet alleen landmarks, maar ook werkplaatsen en deelruimte, onder meer door de culturele herbesteding van kerken en historische of industriële panden.
8. De brede CCI heeft een **duurzaamheidsomslag** gemaakt.
9. **De financiering van de cultuursector** in Leuven & Beyond sluit aan bij de financiering van de andere Vlaamse regio's, waardoor de cultuurorganisaties een noodzakelijke schaa sprong maken.
10. Cultuurbeleving vindt meer plaats in de openbare ruimte, in de Brabantse Wouden, de citadel van Diest, de kerk van Verrijck, het marktplein van Geetbets...

SOCIALE GEVOLGEN

1. **Samenleving**: door het betrekken van lokale gemeenschappen bij culturele activiteiten en projecten, is een sterkere sociale cohesie ontstaan. We zetten versterkt in op democratische waarden en op samenleven. Als stad en regio leren we hoe we herstel-programma's opzetten.
2. **Stadhuis. Europees Huis voor de Democratie** beschouwen we als een legacy-project. Hier worden duurzame inhoudelijke en uitwisselingsprogramma's opgezet rond Europese waarden, democratie, vrijheid, de rechtsstaat, rond dialoog en herstel.
3. **De fysieke en mentale mobiliteit in Leuven & Beyond** is verhoogd: de regio is één mentale en culturele ruimte geworden, waar mensen samenleven, wonen, werken, en cultuur beleven.
4. **Vanuit structurele samenwerking met het onderwijs** ontstaan cultuureducatieve programma's voor scholen, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van nieuwe talenten en het versterken van cultuuronderwijs in scholen. Jongeren studeren af met verhoogde muzische en creatieve vaardigheden.
5. **Verbetering van leefkwaliteit**: met Human Nature zetten we uitdrukkelijk in op ons mens-zijn en een duurzame leefomgeving. Door een breder scala aan vrijetijdsactiviteiten, een aantrekkelijker stedelijke en regionale omgeving, stijgt de levenskwaliteit.

ECONOMISCHE GEVOLGEN & STADSONTWIKKELING

1. LOV2030 zal **toerisme** aanzwengelen met een directe economische impuls (hogere inkomsten voor horeca, accommodatie, detailhandel en transport). Toch focussen we niet per se op groei en economie, maar ontwikkelt het toerisme zich expliciet sociaal en duurzaam, en zet het in op langverblijf en regeneratief toerisme, met betekenisvolle ontmoeting tussen *locals* en bezoekers.
2. De titel van ECOC vergroot het imago en de aantrekkelijkheid van Leuven & Beyond internationaal als creatieve en innovatieve regio, waar het goed is om te wonen en werken. Op die manier trekken we (internationaal) talent of menselijk kapitaal aan voor onze **arbeidsmarkt**.
3. De status van Culturele Hoofdstad trekt investeringen aan voor **infrastructuur** en **stadsvernieuwing**, inclusief renovaties van historische gebouwen, nieuwe culturele plekken, en verbeterde openbare ruimtes. De Vlaamse Overheid investeert prioritair in de openbare ruimte van de titelhoudende stad, met o.m. een versnelde heraanleg van de Ring, de belangrijkste verkeersader rond onze stad.
4. **Mobiliteit**: Investerings in wegen en openbaar vervoer maken Leuven & Beyond beter bereikbaar en aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers. We willen Leuven als een typische *15-minute city* uitdragen als voorbeeld van *modal shift* voor andere Europese steden.
5. **Duurzame Ontwikkeling**: LOV2030 zal als een vliegwiel en als een megaloon werken op de Europese Green Deal en specifiek op de doorbraakprojecten uit het Climate City Contract, waarmee Leuven versneld klimaatneutraal wil worden. Het narratief en de agenda van Leuven 2030 zullen daarmee versterkt worden en aan draagvlak winnen. Deze doorbraakprojecten zullen tijdens het ECOC-jaar een grote zichtbaarheid bij het brede publiek winnen en kunnen andere steden in Europa inspireren en een multiplicatoreffect teweegbrengen.

Q9 PLANNEN VOOR MONITORING EN EVALUATIE

Samen met een consortium aan onderzoekspartners, Event Flanders en stakeholders stelt LOV2030 een monitoringplan op, dat aansluit op onze doelstellingen en programma als ECOC en op de culturele langetermijnstrategie voor Leuven & Beyond. Uiteraard voldoet het plan aan de *Guidelines for the cities' own evaluations of the results of their ECOC*.

NA SELECTIE ALS ECOC IN 2025 LEVEREN WE EEN SCHEMATISCH OVERZICHT OP MET:

- de acties en activiteiten die we ondernemen
- welke output we willen zien: concrete resultaten (bv. aantallen, media-aandacht, publiekscijfers, toerisme...)
- de outcome: welke veranderingen er plaatsvinden op korte en langere termijn (bv. gedrag, nieuwe structuren, dynamiek, tewerkstelling...)
- de indicatoren en onderzoeksmethoden

PARTNERS & AANPAK

Een werkgroep van de onderzoekspartners komt in 2024-2025 een 4-tal keer samen om dit impact- en monitoringplan uit te werken. We leren van impactstudies van andere collega-ECOCs en nemen contact op met internationale of Europese experts in dit onderzoeksveld.

Prof. Bart Van Looy engageert zich met partners uit ECOOM-STORE, een interuniversitair consortium tussen KU Leuven, UGent, UAntwerpen, UHasselt en VUB.

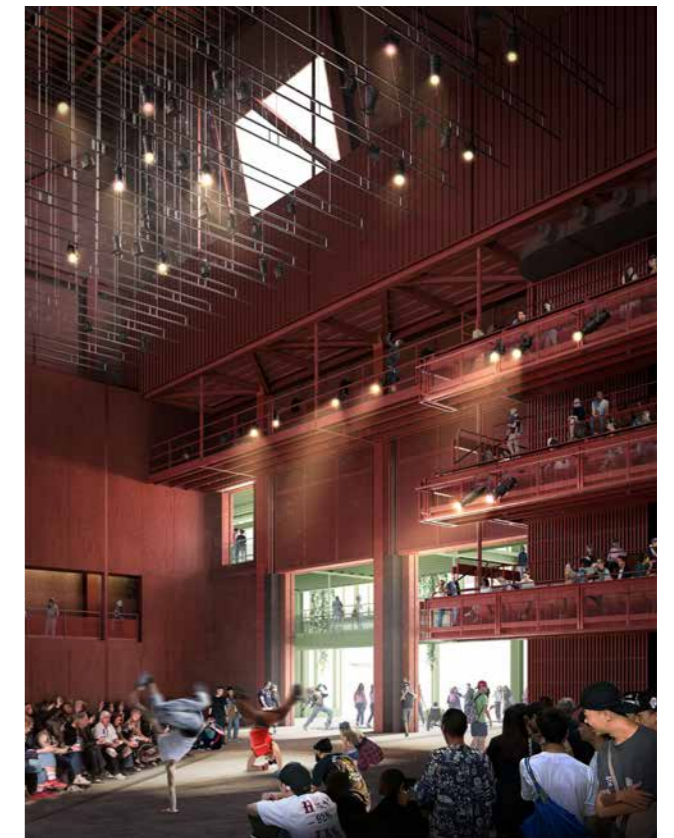
ECOOM-STORE (met expertise in het monitoren van wetenschap, technologie/IP, design) kan rond specifieke deeldomeinen instaan voor relevante indicatoren op Vlaams en Europees niveau (cfr. Eurostat). Vanuit Culturele Studies (Prof. Fred Truyen, KU Leuven) beschikken we over expertise in Cultural Economics en Cultural Statistics. Complementair zetten we masterstudenten in om analyses te maken voor monitoring en evaluatie (Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen, Faculteit Letteren).

Event Flanders zet haar expertise m.b.t. impactstudies rond internationale events en congressen in. Zij ontwikkelden een impactmodel gebaseerd op de Theory of Change.

Omdat we ons expliciet tot doel stellen samen te werken in de regio, zetten we nauw in op een monitoring die de samenwerking kan evalueren. We betrekken OP/TIL (Vlaams steunpunt voor bovenlokaal cultuurbeleid) vanwege hun ervaring met culturele regio's. Vanaf 2024 brengen zij in kaart welke effecten een kandidatuurstelling als ECOC heeft op de relatie tussen de stad en de omliggende regio.

We duiden binnen het projectteam collega's aan die dit proces begeleiden. Door ook actief studenten te betrekken, willen we de opgedane kennis meteen doorgeven aan een toekomstige generatie cultuurmanagers en onderzoekers.

Als meetinstrumenten zetten we in op zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden, afgestemd op de dimensies die we willen meten. We evalueren en rapporteren tussentijds. Zo kunnen we bijsturen zodat activiteiten die we ontwikkelen bijdragen aan de beoogde impact. We maken deze bevindingen publiek en delen onze ervaringen, ook met andere Europese steden. Als kennisstad bouwen we graag mee aan het menselijk kapitaal om de impact van ECOC te vergroten en zichtbaar te maken.



WAT WE MONITOREN EN METEN

We meten de culturele, sociale, economische en ecologische impact die LOV2030 teweeg brengt voor Leuven & Beyond. We nemen nog geen exhaustieve lijst van doelstellingen en indicatoren op in het eerste bid book. Het monitoring- en evaluatiesysteem maakt het mogelijk om o.a. het volgende te analyseren en meten:

- De bijdrage aan het vergroten van de variëteit, diversiteit en Europese dimensie van het culturele aanbod in onze stad en regio, o.a. door internationale samenwerkingen.
- De bijdrage aan het vergroten van co-eigenaarschap, inclusiviteit, de toegang tot en participatie aan cultuur, ook van specifieke doelgroepen.
- Het versterken van de capaciteit van de cultuursector en de verbindingen met andere sectoren.

- De bijdrage van ons ECOC jaar aan de culturele langetermijnstrategie van de stad. Welke veranderingen stellen we vast in ons cultuurklimaat?
- Regio-samenwerking: is er een verandering in de manier waarop Leuven en de referentieregio Oost-Brabant samenwerken?
- De economische en sociale impact van de strategie en de gedane investeringen.
- Governance: de creatie en impact van een onafhankelijke structuur, de LOV Association.
- De bijdrage van ons ECOC-jaar aan de culturele langetermijnstrategie voor de regio Oost-Brabant.

culturele en artistieke inhoud

Kunst heeft de kracht voorbij
de realiteitszin te reiken: daar
ontstaat mogelijkhedenzin.
Niet alleen wat al is, maar ook
wat zou kunnen.

Q 10 ARTISTIEKE VISIE EN STRATEGIE

VISIE

Met het centrale thema **Human Nature** stellen we een holistische benadering van onze uitdagingen voorop. De oplossing ligt besloten in onszelf, de mens, en in onze verhouding tot onze leefomgeving, de wereld, de natuur.

Met Human Nature onderzoeken we hoe we vanuit ons mens-zijn kunnen bijdragen aan de strijd tegen de toenemende polarisering en de snel oprukkende klimaatverandering. De wereld is in volle verandering en de toekomst is onzeker. Wie zijn wij als mens? Wat is onze menselijke natuur? Wat zijn onze waarden? Hoe leven we samen? Welke gedragsverandering is er nodig? We smeden liefdevolle, radicaal nieuwe verbindingen om de uitdagingen aan te gaan.

In Leuven zijn we sterk in netwerken. Dat is een grote rijkdom. Maar die netwerken blijven vaak gesloten in de eigen kring. Dat houdt een risico in. Het risico dat steeds dezelfde mensen aan het woord komen. Dat andere mensen en initiatieven buiten ons blikveld vallen. Dat we blinde vlekken en kwetsuren negeren. Als je doet wat je altijd deed? Dan krijg je wat je altijd kreeg.

Dus moeten we sociaal innoveren. Moeten we op zoek naar onze blinde vlekken en kwetsuren. En moeten we de regels en structuren openbreken die voor uitsluiting zorgen. Het weefsel van onze samenleving, het netwerk, heeft meer knooppunten nodig. Het moet dichter geweven worden, als een echt net, zodat het net veerkrachtig blijft en niemand nog door de mazen valt.

We zien cultuur als motor van verbeelding. Als de manier om nieuwe werelden te scheppen, nieuwe narratieven te delen. Een toekomst vorm te geven – te ver-beeld-en. Kunst en cultuur kunnen het onmogelijke mogelijk maken, het ondenkbare denkbaar, het onzichtbare zichtbaar. Als je opgroeide in de donkere jaren tachtig kreeg je continu te horen: we moeten realistisch zijn. Maar dat is net het mooie aan de verbeelding. Dat ze je laat zien dat de werkelijkheid niet in steen gebeiteld staat. Alles zou anders kunnen zijn.

Kunst heeft de kracht voorbij de realiteitszin te reiken: daar ontstaat mogelijkhedenzin. Niet alleen wat al is, maar ook wat zou kunnen. Dat is een oefening in toekomstvaardigheid. Hoe zien we de toekomst van Leuven & Beyond? Wat geven we mee aan toekomstige generaties in Europa?

Door speels om te gaan met het concept Human Nature, bevragen we niet alleen wat het is mens te zijn, met zijn goeie en slechte kanten, zijn overlevingsinstinct en zijn doodsdrijf, zijn eros en thanatos. We kunnen het concept ook oprekken en spanning ontlenen die dan rond beide woorden ontstaat: de mens versus de natuur, ons gedrag versus onze leefomgeving, onze impact op natuur en klimaat. Human Nature toont ook ons volle bewustzijn, dat we als mensen altijd één zijn met het universum – de big bang van Georges Lemaître, weet je nog? – maar dat bewustzijn stelt tegelijk onze dominante positie in vraag. Nu sociale wetenschappers ons tijdperk als 'anthropoceen' zijn gaan omschrijven en het ruimtebeslag en de klimaatvernietiging om zich heen grijpt, ontstaan ook nieuwe strekkingen, die de menselijke dominantie

problematiseren. Wat als we de natuur en de planeet denken voorbij het bestaan van de mens? Hoe kunnen we toewerken naar een 'symbioceen', waar mens en natuur een duurzame harmonie bereiken?

We voorzien drie grote thema's die hieruit voortvloeien: mens, natuur en innovatie, die we telkens terugkoppelen naar de geschiedenis, het heden en de toekomst van onze stad, onze regio en Europa.



STRATEGIE

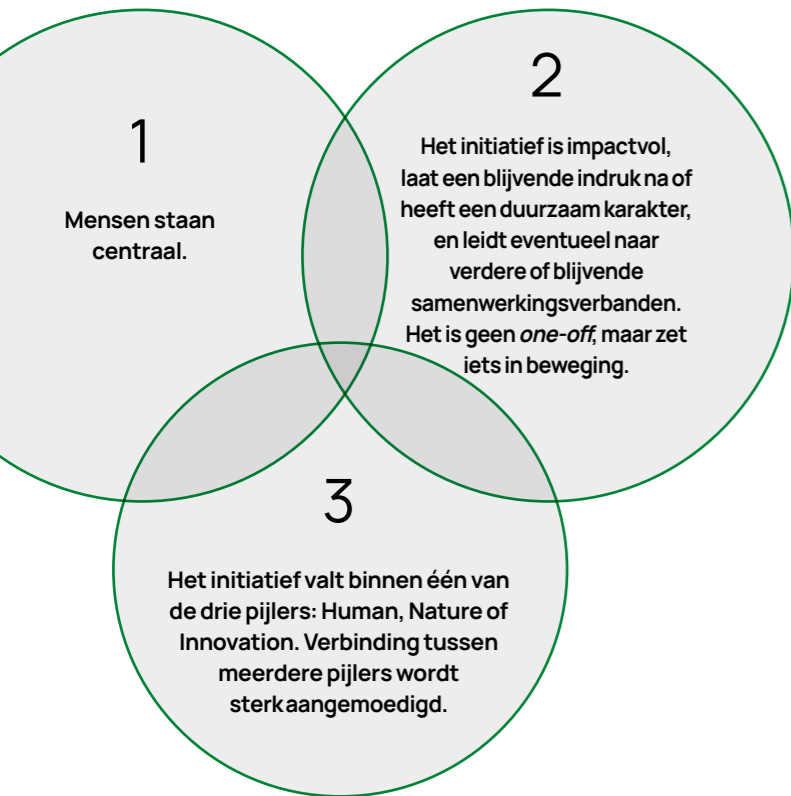
Voor de uitwerking van ons artistiek programma betrokken we uitgebreid ons Droomteam2030 (zie Q13), de brede cultuursector, middenveld en civil servants uit Leuven & Beyond. We bevroegen onze partners van Leuven 2030, Leuven MindGate, SOM, Leuven Research & Development en de KU Leuven en gingen in overleg met andere ECOC-steden. We verspreidden een open oproep tot het indienen van projectideeën voor samenlevingsprojecten met de inwoners en de regio, die aansluiten bij de verschillende programmaliijnen. We ontvingen 137 projectideeën, die we beoordeelden met het Droomteam en een internationale jury van ECOC-experts.

Het programma gaat dieper in op de Europese waarden, de gedeelde Europese cultuur en de diversiteit aan culturen in Europa. We betrekken lokale én internationale artiesten en partners. Onze ambitie is om 50% van de projecten te laten plaatsvinden in de brede regio, en 50% in de stad, telkens met veel oog voor ons gedeelde erfgoed, voor projecten in de openbare ruimte en voor integrale toegankelijkheid.

We vertrekken vanuit onze lokale sterktes: ons menselijke kapitaal, onze heldere focus op natuur en duurzaamheid en onze specialisatie in innovatie. Mens, natuur en innovatie. Die drie elementen zitten als een triple helix in ons DNA. Elk van de drie thema's wordt met verschillende programmaliijnen verder uitgediept en telkens zoeken we de spanning op tussen de drie. Zo maken we radicaal nieuwe verbindingen. Radicaal, in de zin dat we naar de wortel gaan, de *radix* of *root*, we keren naar de essentie terug om een knoop te leggen. Radicaal ook, omdat we voorbij de norm kijken, voorbij de maat, voorbij wat vandaag al gangbaar is.

RADICAAL NIEUWE VERBINDINGEN

In samenwerking met ons Droomteam werkten we een LOV-mindset uit voor radicaal nieuwe verbindingen, die we in acht nemen bij het ontwerpen van onze projecten:



Human

Human vertrekt vanuit onze **geboorteplek (Place of Birth)** en wat die zegt over onze identiteit, over onze gedeelde cultuur en de diversiteit aan culturen in Europa. **Met Body & Soul** gaan we dieper in op onze lichaamscultuur, onze fysieke gezondheid en mentale welzijn. In **Power to the People** gaan we in op de Europese waarden, de democratie en burgerlijke vrijheden en rechten van minderheden. We gaan daarbij ons koloniale verleden niet uit de weg. Die donkere kant (Freud zou zeggen: thanatos) brengt ons bij projecten rond oorlog en vrede.

Nature

Het hoofdstuk Nature staat stil bij onze leefomgeving, onze natuur en ons klimaat. Met **Cultural Climate Change** schuiven we niet alleen nieuwe narratieven naar voor om ons menselijk gedrag te veranderen en onze voetafdruk te verkleinen, maar gaan we ook na hoe we ons eigen culturele klimaat kunnen veranderen. **Let's move, let's meet** opent de blik op de openbare ruimte als meest democratische plek waar het leven zich kan ontplooiën. Iedereen mag er zijn. We maken voet- en fietswegen zichtbaar, bieden deelfietsen aan en ontwikkelen artistiek programma langsheen de trage crossroads in Leuven & Beyond.

Daarnaast werd een set subcriteria opgesteld, die ter inspiratie gelden bij elk project:

- Het initiatief verbindt verschillende steden en gemeenten uit Leuven & Beyond en uit Europa en betreft lokale mensen en organisaties.
- Interdisciplinair of cross-sectoraal: verschillende kunst disciplines ontmoeten elkaar, verschillende maatschappelijke sectoren worden betrokken.
- Het initiatief verbindt en betreft verschillende groepen. Er zijn trekkers vanuit verschillende gemeenschappen/ groepen/ buurten/ kringen/ plaatsen/ bedrijven/ verenigingen/ culturen/... De trekkers zijn voor elkaar geen usual suspects.
- Het initiatief trekt ander publiek aan dan gewoonlijk. Het initiatief betreft, bereikt of vertrekt vanuit ondergerepresenteerde stemmen.
- Bestaande netwerken, samenwerkingsverbanden bieden het voordeel van stabiliteit en herkenbaarheid. Door ze radicaal te verbinden, ontstaat de kans om jezelf te bevragen of heruit te vinden. Het biedt een (ver)nieuw(end) perspectief.
- De filosofie achter het initiatief moet toegankelijk, maar kwaliteitsvol zijn. Welke barrières zijn er? Welke drempels moeten worden geslecht? Fysieke, financiële, sociale en mentale drempels? Denk na over bereikbaarheid, tijdstip, over auditieve/ visuele ondersteuning, over je taal en hoe je communiceert.

Innovation

Het derde thema is Innovation, diep verbonden met de onderzoekende en scheppende aard van onze stad. Met **Future Fusion** zoeken we sociale innovatie op en stellen we vragen aan onze toekomstige generaties over hoe we omgaan met onze samenleving. We creëren een ideële en misschien zelfs ideale versie van onze stad in the Metaverse: **MetaLeuven**.

Heritage for the Future brengt dan weer duurzame en innovatieve oplossingen om met ons cultureel erfgoed om te gaan. New York, Parijs, het Córdoba van de middeleeuwen: de plekken die in de geschiedenis het verschil hebben gemaakt, waren altijd plekken waar ideeën konden botsen. Ze trokken mensen van overal aan en bewezen dat de sterkste vernieuwing er komt dankzij kruisbestuiving en radicaal nieuwe verbindingen. Het hele programma van Human Nature moet mensen en artiesten uit heel Europa samenbrengen en zo een ideeënfabriek vormen voor toekomstige generaties Europeanen.

De projectideeën die we in dit eerste bid book toelichten, vormen de eerste schetsen voor een programma en zijn eerder richtinggevend, dan exhaustief. Bij elk project vermelden we de partners die al hebben toegezegd of interesse hebben betuigd. We zijn er ons erg van bewust dat er tussen 2024 en 2030 nog ruim vijf jaar tijd ligt en de wereld er anders kan uitzien. In het tweede bid book willen we deze voorbeeldprojecten verder uitwerken en allicht aanvullen met nieuwe projecten en bijkomende (internationale) partners.

Q 11 STRUCTUUR VAN HET PROGRAMMA, INCLUSIEF HET SCALA EN DE DIVERSITEIT VAN DE ACTIVITEITEN

human

1. PLACE OF BIRTH

In Leuven worden meer baby's geboren dan waar ook in België. Dat heeft niets te maken met onze grotere vruchtbaarheid, maar wel met het op één na grootste ziekenhuis in Europa. Moeders uit de stad, de regio, het land en uit de hele wereld komen hier bevallen. Al deze kinderen krijgen Leuven als *place of birth* op hun identiteitskaart. De plek waar je geboren wordt, raakt aan je identiteit. Het is iets wat je meeneemt voor de rest van je leven. Niet al deze nieuwe Leuvenaars blijven hier wonen: ze zwermen uit en nemen zo een stukje Leuven mee naar de andere kant van de aardbol. Wie zijn deze kinderen? Waar trekken ze naartoe? Wat is hun verhaal?

Omgekeerd telt Leuven ook 171 verschillende nationaliteiten. Dat is veel. Al deze mensen hebben op hun beurt weer een andere geboorteplek, die ze mee naar Leuven brengen.

1,001 ORIGINS: A LIVING LIBRARY

Wist je dat de Eritrese wielervedette Biniam Girmay in Leuven woont? En dat de burgemeester van Tokio en de Congolese president allebei tot aan hun verkiezing in Kessel-Lo woonden? Zowel oorlogsvluchtelingen als topwetenschappers vinden hier een nieuwe thuis. Met 171 nationaliteiten in Leuven, wonen in onze stad duizenden mensen met duizenden verschillende geboorteplekken. Hoe zijn ze in Leuven terecht gekomen? Wat hebben ze meegebracht van hun geboorteplek? Wat hebben ze in Leuven gevonden? De liefde? Een job? De vrijheid?

Een heel jaar lang nodigen we 1001 oude en nieuwe Leuvenaars met een unieke geboorteplek uit om als levend boek hun verhaal te delen. We zoeken deze levende verhalen bij internationale kunstenaars, wetenschappers, sporters, maar evengoed bij vluchtelingen, gelukzoekers, poets-hulpen, koks, moeders en vaders. Hiervoor werken we samen met de bibliotheken, boekhandels en koffiehuisen in Leuven & Beyond. Schuif aan, drink iets, vertel ons je verhaal.

Partners: LOV2030, stad Leuven: Stadsarchief, dienst diversiteit en gelijke kansen en openbare bibliotheek de Bib Leuven, Public Libraries2030, regionale cultuurcentra en bibliotheken, Katowice2029 (PL), Larnaca2030 (CY), Netzwerk Kultur & Heimat Hildesheimer Land (DE), Tampere (FI)

We beschouwen die veelheid van afkomsten als een inspirende rijkdom. Welke culturen, tradities en verhalen brengen mensen mee van hun geboorteplek naar hun nieuwe thuis?

Tegelijk is Leuven ook een *place of birth* van nieuwe ideeën en concepten. Thomas More en zijn *Utopia* en Georges Lemaître en zijn big bang-theorie, *remember*? Met de meest innovatieve universiteit in Europa en kennisinstellingen als imec, worden in Leuven dagelijks nieuwe ideeën en concepten geboren.

Onder de programmalijn **Place of Birth** brengen we projecten samen die ingaan op de culturele diversiteit, de interculturele dialoog en meer wederzijds begrip tussen Europese burgers en koppelen we ideeën goed uit het verleden aan vernieuwende concepten over de wereld waarin we samenleven.

VAN BRAEM TOT BEEL

In 1970 suggereerde socioloog Richard Sennett om een radicale verdichting van bevolkingsgroepen te organiseren rond sterke publieke ruimtes die niemand voor zich kan opeisen. Binnen één bouwblok zijn zeer diverse levenscondities verzameld. Dat dwingt bewoners tot een entente. Je kan er gewoon niet doen alsof de hele wereld op jezelf en je gezin lijkt. Volgens Sennett is dat een basisvoorwaarde voor de persoonlijke groei naar maatschappelijke volwassenheid in een situatie van overvloed.

In het centrum van Leuven, op een steenworp van mekaar, ontwikkelden de architecten Renaat Braem (1910-2001) en Stéphane Beel (1955) twee spraakmakende nieuwe woonwijken die dit credo van Sennett weerspiegelen: Sint-Maartensdal (1967) en de Balk van Beel (2009).

In co-creatie met de inwoners ontwikkelen we twee Audio-walks, die we beschikbaar stellen in de honderd talen die in beide woonwijken worden gesproken. De podwalks worden geschreven, gespeeld en ingesproken door de bewoners zelf en geven een inzicht in hoe het architecturaal concept van weleer zich vertaalt in het concrete leven vandaag.

Partners: Cie. Tartaren, gebiedsgerichte werking stad Leuven, KU Leuven, stad Leuven, Radio Scorpio, ROB, Oulu2026 (FI), Lemesos2030 (CY)

LEUVEN LENS

Kortfilmfestival Leuven is al 30 jaar lang Vlaanderens grootste filmtalentenjacht. De hoog aangeschreven Europese competitie was een opstapje voor menig Europees filmmaker.

Leuven Lens - a New Perspective heeft als doel ontdekte talenten opnieuw uit te nodigen en hen een film over Leuven te laten maken.

Gedurende een drie maanden durende residentie, verkennen Europese filmmakers (lokaal en internationaal) Leuven en Oost-Brabant om vervolgens vanuit hun achtergrond en cultuur een kortfilm te maken over Leuven met een uniek Europees perspectief. Voor Leuvenaars mogelijk confronterend, zullen de films onszelf beter leren kennen. Voor Europeanen zal dit een intrigerende en frisse blik geven op een minder bekende stad.

De residentie eindigt met de premièrevertoning van de films op Kortfilmfestival Leuven 2030. Gezien de bewezen capaciteiten van de filmmakers, begint het daar nog maar voor de films. Deze Leuven-Europese verhalen zullen zich een weg banen langs de vele Europese (kort)filmfestivals en zo Leuven ook na 2030 in de kijker zetten.

Indien Uppsala Europese Culturele hoofdstad wordt in 2029, gebeurt de selectie van de kandidaten via het bevriende Uppsala Kortfilmfestival. Als oudste en belangrijkste kortfilmfestivals ter wereld, kennen Leuven en Uppsala Kortfilmfestival elkaar zeer goed. De samenwerking met een collega Culturele Hoofdstad verrijkt de Europese dimensie van het project aanzienlijk.

Partners: Fonk vzw, Cinema ZED, Dalton Distribution, Uppsala 2029 (SE), Uppsala Kortfilmfestival (SE), Curtas Vila do Conde (PT), Kurzfilm Festival Hamburg (DE), Internationale Kurzfilmtage Winterthur (CH), Tampere Film Festival (FI), Vienna Shorts (AT), Filmfest Dresden (DE), Go Short (NL), Odense International Film Festival (DK), ZINEBI - International Festival of Documentary & Short Film of Bilbao (ES), Cork International Film Festival (IR)

LOV IS IN THE AIR

In Leuven klinkt meerdere keren per week beiaardmuziek door de binnenstad. Die komt uit maar liefst 7 klokkentorens. Op Amsterdam na heeft Leuven het grootste aantal zingende torens ter wereld. In de regio zijn er nog historische beiaarden in Aarschot, Tienen, Diest, Scherpenheuvel, Holsbeek en Zoutleeuw. De beiaard is oervlaams van origine, en tegelijk het meest inclusieve muziekinstrument dat je je kan indenken: zijn muziek bereikt iedereen in de omgeving en sluit niemand uit.

Leuven telt twee Vredesbeiaarden, die allebei de verwoesting van de universiteitsbibliotheek herdenken: de Memorial Carillon uit 1928 in de universiteitsbibliotheek, geschonken door de USA, en de Vredesbeiaard uit 2018 in Abdij van Park, mede geschonken door de stad Neuss in Duitsland. De waarden van vrede, vrijheid, menselijkheid zitten ingebed in de missie van deze beiaarden.

Samen met verschillende culturele gemeenschappen bouwen we een nieuw repertoire op voor de beiaard, zodat diverse gemeenschappen elkaars muziek leren kennen. Zo ontstaat het partiturenboek **LOV is in the Air** dat we bezorgen aan beiaardiers wereldwijd, naar het inspirerende voorbeeld van het *Groot Rotterdams Songboek*.

Tijdens de zomerconcerten van Leuven Bells treden beiaardiers op uit diverse Europese landen. Buiten beiaardlanden België en Nederland zijn er kwalitatieve beiaardiers actief in Spanje, Portugal, Duitsland, Frankrijk, Noorwegen, Oekraïne, Polen en Litouwen. Hen nodigen we uit om de muzikale cultuur van hun land te vertegenwoordigen op de Leuvense beiaarden en bij te dragen tot het partiturenboek *LOV is in the Air*.

Partners: Belgian Carillon Heritage Committee, Campanae Lovanienses, Erfgoedcel Leuven, Heritage Programme Carillon Culture stad Leuven & KU Leuven, Aarschot, Diest, Holsbeek, Scherpenheuvel-Zichem, Tienen en Zoutleeuw, stadsbeiaardier Rotterdam, the International Network of War Memorial and Peace Carillons

BEATS OF LOV

Beats of LOV maakt soundwalks die focussen op de geluiden en muziek die door onze straten klinken. Hoe klinken de lievelingsplekken van de Leuvenaars? Zit er muziek in onze stadsgeluiden? Klinkt er muziek op straat, van straatmuzikanten of uit de ramen van bewoners? Die vragen dagen ons uit om radicaal anders te luisteren naar onze omgeving.

De luisterwandelingen laten ons toe om plekken in Leuven te beleven door de oren van wie er een speciale band mee heeft. Ze laten ons stilstaan op plaatsen waar we zelf aan voorbij zouden lopen of die we helemaal anders beleven.

Door in verschillende wijken trajecten aan te gaan met buurtwerkingen, etnisch-diverse organisaties, jeugdhuizen en kinderwerkingen ontstaat een brede weerspiegeling van onze samenleving en worden de verhalen die er leven, vertaald naar klanken en muziek. Binnen die trajecten richten we workshops in, begeleid door experts in *field recording* en Leuvense en Europese muzikanten. We leggen ons oor te luister bij de mensen zelf, terwijl de wandelingen het publiek ook uitnodigen om 'anders te gaan luisteren' en ons leiden naar onverwachte wijken, weg van de toeristische hotspots. Het is belangrijk dat de luisterwandelingen zo inclusief mogelijk zijn en de drempel om eraan deel te nemen zo laag mogelijk ligt.

Partners: Matrix [Centrum voor Nieuwe Muziek], gebiedsgerichte werking stad Leuven, OCMW Leuven, Centre for Cultural Management Lviv (UA)

2. BODY & SOUL PILOOTPROJECT

Een zieke geest in een ziek lichaam. Seks, drugs & alcohol. Zo gaat het cliché over de *lijfstijl* van vele kunstenaars. Ver weg van het Romeinse credo *mens sana, in corpore sano*. In tijden waar fitness en looks dominant blijken op social media en waar ons dagelijks welbevinden door de immer voortrollende ratrace onder druk staat, lijken Body & Soul twee belangrijke thema's om bij stil te staan.

Al rond 1080 had Leuven een ziekenhuis. De lichamelijke zorg voor zieke mensen werd door geestelijken op zich genomen, die zich in één moeite door ook om hun zieleheil bekommerden. De Leuvense geneeskundige Andreas Vesalius zal in de zestiende eeuw de nieuwe internationale standaard zetten voor de anatomie van het menselijk lichaam, met zijn *De humani corporis fabrica*. Vandaag, bijna duizend jaar na dat eerste ziekenhuis, is de stad een bolwerk voor de medische en gezondheidswetenschappen. Maar niet alleen de lichamelijke, ook de geestelijke gezondheidszorg zijn met drie grote zorginstellingen in onze regio een groot gewicht.

Health & wellbeing, of vlotter: Body & Soul is een thema dat diep in het DNA van onze stad verweven zit. De titel maakt meteen de verbinding met beeldende kunst, met dans, met muziek. Met deze programmalijn willen we kijken hoe lichaamscultuur zich verhoudt tot ons mentale welbevinden en radicaal nieuwe verbindingen aangaan met andere sectoren als wetenschap, erfgoed, sport, leefomgeving, duurzaamheid... In 2028 plannen we rond deze themalijn al een breed opgezet pilootproject: het **Stadsfestival Body & Soul**.



VESALIUSMUSEUM

Vesalius is een interdisciplinair, modern museum over wetenschap, zorg en samenleving. Vesalius neemt zijn publiek mee op een ontdekkingsreis naar kruisbestuivingen in de wereld van ziekte en gezondheid, wetenschap en innovatie, sociale en maatschappelijke vraagstukken. De samenhang tussen deze aspecten wordt tastbaar gemaakt met verhalen en presentaties over het menselijk lichaam en rond de menselijke levenscyclus.

Vesalius kiest voor een transhistorische benadering waarbij objecten en verhalen over verleden, heden en toekomst in dialoog gaan met elkaar. Kroonjuwelen van het museum zijn een eerste druk van Vesalius' *De Humani Corporis Fabrica*, naast de unieke tweede druk, die door Vesalius zelf werd geannoteerd en gecorrigeerd met het oog op een derde druk (die er uiteindelijk nooit kwam).

Het nieuwe museum vindt zijn plek om en rond het oude Anatomisch Theater op de Hertogensite. Op die manier legt het ook een nauw contact met de nieuwe podiumkunstensite en de historische Kruidtuin. Naar aanleiding van de viering van 600 jaar KU Leuven, zal het museum in een beperkte proefopstelling opengaan vanaf december 2025, als een stapsteen naar LOV2030.

Partners: UZ Leuven, KU Leuven, Health House, stad Leuven, Vlaamse Overheid, Leuven MindGate, SOM, Centre for Cultural Management Lviv (UA), Charité Museum of Medical History Berlin (DE), Medical Museion Copenhagen (DK), Rijksmuseum Boerhaave Leiden (NL)

THE NIGHT IS YOUNG // NACHTPLAN

Sinds 2011 heeft Leuven geen nachtclub meer. Vooroordelen over overlast, lawaai en middelengebruik kaaptten continu het debat en de nachtraven en politiek leken jaren doof voor elkaars argumenten. De nacht is nochtans een 'plek' waar je vrijheid vindt en muziek kan ontdekken. Waar mainstream en subculturen elkaar prikkelen en ruimte is voor vernieuwing. Goede nachtclubs zijn net als cultuurhuizen of musea, die je voeden met cultuur en creativiteit. Muziek, kunst, mode, architectuur komen er samen en zorgen naast ontspanning vooral ook voor zelfontplooiing, ondernemingszin en talentontwikkeling.

Een groep Leuvense jongeren verenigde zich om de waarde van nachtlevens te benadrukken en bruggen te bouwen tussen nachtelijke noden en beleidsmakers. **The Night is Young** streeft naar een kwalitatieve nachtclub met een unieke identiteit en impact op het stedelijke weefsel.

Een echte nachtclub brengt een straf, internationaal programma naar haar stad en is op haar beurt een springplank voor talent van eigen bodem. Ook overdag is een nachtclub (lokaal) verankerd in de samenleving met zijn muziekstudio's, ateliers, horeca- of sportfuncties. Zo is een club de nachtelijke tegenhanger van een cultuurcentrum. Stad Leuven faciliteert de fysieke ruimte maar laat de inhoud over aan de jongeren, wat zorgt voor een niet-commercieel, cultureel relevant model. De betrokkenheid en participatie van jongeren staan centraal, met mogelijkheden voor talentontwikkeling en sociale innovatie.

Dit najaar worden verdere participatieve workshops georganiseerd om diverse modellen te verkennen en betrokkenheid in de praktijk te brengen.

Partners: Stelplaats, Jeugdendienst, mijnleuven, stad Leuven, Institut Fur Zukunft Leipzig (DE), Lagerkultur Luxemburg (LU), Majales Festival Budweis2028 (CZ), Vibelab (EU)

ONGEZIEN // UNSEEN

Hebben onze zintuigen een geschiedenis? Waarom is kunst vooral gericht op gehoor en gezicht, en minder op geur en tast? Hoe hebben kunstenaars en wetenschappers geprobeerd om zintuigen te bestuderen en te beïnvloeden? En wat is de toekomst van de zintuiglijke ervaring, nu we niet langer alleen een fysieke werkelijkheid hebben, maar ook een virtuele en augmented realiteit?

Wie denkt aan tentoonstellingen, denkt meestal aan kunstwerken aan de muur, erfgoedobjecten achter glas. "Kijken en lezen" blijft de standaardformule van een museumbezoek. Dat maakt dat slechtziende en blinde mensen vaak niet meteen naar het museum rennen.

We draaien daarom de dingen om. Volgens de principes van universal design maken we een tentoonstelling waarin niets te zien is. **Ongezien** sluit ieders ogen en gaat volop voor gevoel. We laten bezoekers luisteren, tasten, proeven en ruiken.

Breder past dit project bij de *Strategy for the rights of persons with disabilities 2021-2030* van de Europese Commissie, op het vlak van toerisme en vrijetijdsbesteding. We streven ernaar om een voorbeeldtentoonstelling te maken, die andere musea kan inspireren en er misschien zelfs zou kunnen worden getoond.

Partners: Vesalius Museum, Brailleliga, Health House, KU Leuven, UZ Leuven, Charité Museum of Medical History Berlin (DE), ENAT, European Network for Accessible Tourism, Medical Museion Kopenhagen (DK), MuZIEum Nijmegen (NL), Rijksmuseum Boerhaave Leiden (NL)

3. POWER TO THE PEOPLE

Power to the People. John Lennon zong het, de Black Panthers scandeerden het. De macht in handen van het volk. Het is de letterlijke vertaling van het Griekse *demokratia*, democratie. Op 18 april 1902 zou het Belgische parlement stemmen over het algemeen enkelvoudig stemrecht. De stemming werd verworpen. De Leuvenaars riepen om power to the people en er braken rellen uit. Zes jonge mannen, tussen de 16 en de 42 jaar werden die avond in de straten van onze stad door de politie doodgeschoten. Het algemeen enkelvoudig stemrecht zou er voor mannen uiteindelijk pas komen in 1918. Voor vrouwen duurde het in België zelfs nog tot 1948.

Vandaag staan onze democratische waarden in heel Europa onder druk. Anti-democratische krachten in de politiek, media en op het wereldwijde web zetten druk op onze vrijheid, op de waardigheid van mensen, de gelijkheid, de rechtsstaat en het respect voor de mensenrechten.

MINDBLOWING

Mindblowing is een project opgezet door ervaringsdeskundigen uit de geestelijke gezondheidszorg en wil weg van de artificiële opsplitsing tussen 'normaal' en 'niet normaal'. Op zoek naar de waanzin in ons allen, over de grenzen heen. Met Mindblowing willen we de geestelijke gezondheidszorg opnieuw uitvinden.

Hoe kunnen we herstel organiseren buiten de zorg? Hoe organiseren we het binnen de stad? Wij willen nieuwe manieren van herstel aanjagen door de verbinding te maken tussen de geestelijke gezondheidszorg, de creatieve industrie en ondernemerschap. Niet vanuit een herstelorganisatie of een zorginstelling. Maar vanuit een creatieve onderneming die de meerwaarde ziet om met ons aan de slag te gaan. Echt herstel gebeurt in de stad, met de mensen, tussen de mensen.

In Leuven & Beyond zijn verschillende grote instellingen voor geestelijke gezondheidszorg, in Leuven, Lovenjoel, Lubbeek en Kortenberg. Binnen de cultuursector zijn er ook verschillende spelers actief die werken met mensen met een geestelijke kwetsbaarheid, zoals Coconuts, Compagnie Tartaren en de FactorY.

Met deze spelers maken we een tour langs lokale gemeenschappen in Europa, waar de creatieve en culturele industrie bottom-up aan de slag gaat met de helende kracht van de stad, waar ze doen aan 'Urban Recovery'. Wat kunnen we leren van elkaar? Van andere stedelijke contexten? Via Berlijn, Ljubljana, Ivano Frankivsk en San Sebastian landen we in Leuven. Waar we onze reis verslaan op een gepaste manier, via woord en beeld. Mindblowing.

Partners: Coconuts, CGG Passant, Cie. Tartaren, De Wissel, FactorY, Similes, Statik, stad Leuven, Trill, UPC Kortenberg, UZ Leuven, Bielsko-Biala2029 (PL), Centre for Cultural Management Lviv (UA), Katowice2029 (PL), Outsider/El Normal Ljubljana (SLO), Oyou Berlin (DE), Tabakalera San Sebastián (ES), The Possible (UK/UA)

Hoe kunnen we in tijden van polarisering onze gezamenlijke menselijkheid, onze gedeelde waarden en onze vrijheden centraal zetten? Hoe kunnen we de rechten van minderheden blijvend garanderen en toekomstbestendig maken? Hoe sluiten we discriminatie uit en geven we ruimte aan vrouwenrechten, aan de LGBTQIA+ gemeenschap, aan de dekoloniseringsbeweging? Hoe gaan we om met de psychologische mechanismen die tot angst, wantrouwen en zelfs oorlog leiden?

STADHUIS - EUROPEES HUIS

VOOR DE DEMOCRATIE **FLAGSHIP PROJECT**

In 1469 werd het iconische **Stadhuis** in gebruik genomen. Sindsdien is het de zetel van de macht in deze stad. Die macht werd doorheen de eeuwen druk bevochten, met regelrechte defenestraties, met het Charter van Kortenberg uit 1312 (onze eigen, continentale tegenhanger van de Magna Charta), met bloedige rellen voor het algemeen stemrecht in 1902. Tot 2008 was het gebouw ook het werkkadres van de burgemeester en schepenen, de maandelijkse gemeenteraad vindt er nog altijd plaats.

Tussen 2024 en 2028 wordt het gotische gebouw grondig gerenoveerd en toegankelijk gemaakt en krijgt het een nieuwe bestemming als bezoekerscentrum en **Europees Huis voor de Democratie**.

Als bezoeker zal je kennis maken met de verhalen van de stad en het stadhuis en schrijf je mee aan nieuwe verhalen. In de werking als Europees Huis voor de Democratie gaat bijzondere aandacht naar thema's die nauw verbonden zijn met de geschiedenis en de betekenis van de plek: democratie, burgerschap en rechtvaardigheid en de kracht van de mens om van de stad en de wereld een betere plek te maken.

Met een doorgedreven residentiewerking geven we elke maand de sleutel van het Stadhuis aan een Europese kunstenaar, auteur en een denker. We nodigen hen uit om een maand lang de staat van de democratie in Europa op te meten en nieuwe perspectieven uit te zetten, tijdens publieke workshops, lezingen, debatten, toonmomenten en performances. Het trio zal tijdens zijn residentie zowel individueel werken als uitwisselen met de collega-residenten. We engageren hiervoor zowel internationale A-listers, als opkomende namen uit de Europese artistieke, literaire, sociale en wetenschappelijke wereld. De resultaten van de residenties worden internationaal ontsloten online en in literaire publicaties.

Partners: Stadhuis - Europees Huis voor Democratie, Demos, LOV2030, stad Leuven, A Soul for Europe (Amsterdam, Belgrade, Berlin, Brussels, Porto, Tbilisi), De Balie (NL), Dokk1 (DK), Generatie 29 Bielsko-Biala2029 (PL), Hildesheim2025 Projektbüro Kulturregion (DE), Kosmos Festival für Demokratie Chemnitz2025 (DE), Lemosos2030 (CY), Lviv (UA), Oulo2026 (FI), Pakhuis De Zwijger (NL)

PODIUMKUNSTENSITE - ART HOUSE OF

THE FUTURE **FLAGSHIP PROJECT**

De nieuwe **podiumkunstensite** - geconcipieerd als Art House of the Future - is een ontwerp van het Londense architectenbureau Sergison Bates. De site beslaat twee grote theater- en concertzalen (voor 450 en 1100 bezoekers), een vlakke vloertheater voor 165 bezoekers, ruime foyers en cafés die dienstdoen als 'third space', verder repetitiestudio's, vergaderzalen en kantoren. De Alamire XR-Studio (Polyphonic Dome) en het Experience Centre voor Danserfgoed vinden hier hun onderdak (zie Q12). Maar het eigenlijke project is niet het nieuwe landmark zelf, maar de radicale manier waarop we het willen runnen.

We zien de podiumkunstensite als een kunstenplek voor én van de artistieke community en het brede publiek. Sociale rechtvaardigheid zien we als de kern. We ontwikkelen een radicaal nieuwe relatie tussen cultuur en samenleving op stedelijk, nationaal en internationaal niveau, met een kwalitatief en gedragen (inter)nationaal programma.

Die radicaal nieuwe relatie gaat niet louter om publiekswerking bij het artistieke programma, we streven naar democratisering van de instelling zelf. We noemen het een 'meemaakpodium'. (Q19)

Per artistieke discipline stellen we een cirkel van stakeholders samen met een 'aanjager'. Die aanjager moet bruggen bouwen tussen de partners, meerstemmigheid bewaken, extra aandacht hebben voor participatie, samenwerking, reflectie, educatie, verbindend werken naar andere initiatieven binnen de regio. Het inhoudelijke publieksprogramma ontwikkelen we samen vanuit deze cirkels.

We kruisen cultuur met Leuvense troeven als wetenschap, zorg en duurzaamheid. Zo ontstaan kruisverbindingen tussen traditie, erfgoed, meesterschap enerzijds en onderzoek, ontwikkeling en innovatie anderzijds.

Partners: 30CC, stad Leuven, Alamire Foundation, Burn, Cie. Tartaren, CirkLABO, FABULEUS, Het Depot, Het nieuwstedelijk, STUK - House for Dance, Image & Sound, 101 Outdoor Arts (UK), Aviva Studio's Manchester, (UK), Create Londen (UK), European Network of Cultural Centers, Fact Liverpool (UK), HAU Berlijn (DE), Le 104 Paris (FR), Parktheater Eindhoven (NL), White House Dagenham (UK)

EUTOPIA

EUTOPIA is een Europees uitwisselingsprogramma voor middelbare scholen, van LOV2030, Stadhuis - Europees Huis voor de democratie, SOM, KU Leuven en Demos. We nodigen 6^{de} jaars van Europese scholen telkens voor 3 dagen uit naar Leuven (we starten met scholen uit andere ECOCs), om te werken en debatteren rond Europese waarden en de toekomst van de democratie. Het project bouwt voort op de Leuvense traditie om scholieren een reis naar Weimar en Buchenwald te laten maken en daar uit te wisselen over Europese cultuur, waarden en geschiedenis.

Partners: LOV2030, SOM, Stadhuis - Europees Huis voor Democratie, stad Leuven, Demos, KU Leuven, Bad Ischl2024 (AT), Faro2027 (PT), Katowice2029 (PL), Lemosos2030 (CY), Netzwerk Kultur & Heimat Hildesheimer Land (DE), Tampere2026 (FI), Timisoara2023 (RO)





ERASMUS 65+

Erasmus 65+ is een project waarbij senioren, die nooit de kans kregen op Erasmus-uitwisseling te gaan (gezien het officiële EU-programma pas van start ging in 1987) nu hun schade kunnen inhalen en een crash course kunnen volgen, in een aantal humane of menswetenschappelijke takken, gespreid over het jaar: kunst, geschiedenis, taal- en letterkunde, sociale wetenschappen, psychologie, recht... We werken korte, inspirerende programma's uit die op 5 of 10 dagen verblijf in Leuven kunnen worden gevolgd. We onderzoeken de mogelijkheid of we deze senior studenten kunnen huisvesten 'op kot' bij gastgezinnen, voor de echte Leuven-experience.

Partners: LOV2030, Avansa, KU Leuven, Seniorenraad Leuven, Tweedekansonderwijs Volt!, University College Leuven-Limburg (UCLL), Centre for cultural management Lviv (UA), Faro2027 (PT), Netzwerk Kultur & Heimat Hildesheimer Land (DE), Projektbüro Kulturregion Hildesheim2025 (DE)

IN THE NEIGHBOURHOOD

We willen kunstenaars in overleg laten gaan met buurtbewoners in alle uithoeken van de regio om hun artistieke praktijk te verbinden met wat leeft bij buurtbewoners. We willen via dit project de artistieke blik binnenbrengen bij de bewoners.

We creëren 30 artistieke werkplekken, verspreid over Leuven & Beyond. Die werkplekken kunnen simpelweg bij buurtbewoners zijn, in een schuur of een garage, of bij een bedrijf, een school... Een soort van artistieke co-creatieve buurtwerking kan hier ontstaan. Via een Europese Call bieden we de kans aan Europese kunstenaars om hierop in te tekenen. In het selectieproces voorzien we matchmaking tussen kandidaat-residenten en de buurtbewoners.

Op wijkniveau worden de grote globale uitdagingen zoals klimaatverandering heel reëel en tastbaar. Via kunst willen we samenleving en haar uitdagingen bespreekbaar, herkenbaar en verkenbaar maken. Vanuit een artistieke droom landen we bij concrete acties die mensen samenbrengen in de wijk, hen laten reflecteren over hoe wij samenleven.

Partners: gebiedsgerichte werking stad Leuven, Kom op voor je wijk, BAC Art Lab, Cas-co, maakeerplek, Stad & Architectuur, Time Circus, Architecture Workroom Brussels, European artists via Open Call, Oulu2026 (FI), Tampere2026, Uppsala2029 (SE)

THE SMALLEST QUEER MUSEUM OF THE WORLD

Onder het Pieter Couterelstandbeeld in het centrum van Leuven waren ooit publieke toiletten die bekend stonden als cruisinglek voor de lokale gay gemeenschap. Daar onthullen we een monument dat herinnert aan het verleden, maar ook een baken van hoop en verandering vormt voor de toekomst. Zo blijft de plek, waar veel is gebeurd, een herinnering voor de LGBTQIA+-gemeenschap.

Drie vensters van de voormalige toiletten worden langs de buitenzijde omgevormd tot levend canvas, waarop 24/7 conversaties en interacties worden afgespeeld. Van vroeger ochtendlijke gesprekken tot *late night* overpeinzingen, de verhalen van de Leuvense LGBTQIA+-scène worden verwerkt in de video's en de kunstinstallatie. Zo wordt het monument een levendige viering van de gemeenschap, haar diversiteit en complexiteit en haar geschiedenis.

Voor LOV2030 bouwen we het monument uit tot een minimuseum. In dit minimuseum – dat ons toeristisch ook aantrekkelijk lijkt als 'kleinste queer museum van de wereld' – tonen we historische elementen en nieuw werk van queer kunstenaars uit Leuven, België en heel Europa, aan de hand van tijdelijke en wisselende tentoonstellingen.

Door een oude plek terug te claimen, die voor sommigen misschien ooit doordrenkt was van onderdrukking of net (seksuele) bevrijding, leggen we een verborgen laagje erfenis van de stad opnieuw bloot.

Partners: Queer Arts Festival, Queer Leuven, UniQue, Regenbooghuis Vlaams-Brabant, Holebi Filmfestival, LOV2030, Bielsko-Biala2029 (PL)

ART. DECO. FLAGSHIP PROJECT

Art. Deco. is kort voor Artistic Decolonization. Door de toevoeging van twee punten aan de klassieke kunsthistorische term, claimen we de kunststromingen terug, die het begin van de twintigste eeuw kenmerkten, zowel de Art Déco als de Art Nouveau. In veel gevallen vergaarden opdrachtgevers en mecenasen in die tijd hun fortuin uit de verkoop van zogenaamde koloniale waren, die ze uit Belgisch Congo verscheepten. Maar de architecten en ontwerpers zoals Victor Horta en Henry van de Velde, die voor deze rijke koloniale werken, maakten ook veelvuldig gebruik van die Congolese grondstoffen: ivoor, mahonie, ebbenhout, koper en bilinga-hout. De stijl van de architecten werd dan ook weleens ondubbelzinnig de *Style Congo* genoemd.

We willen deze donkere zijde uit onze geschiedenis te baat grijpen om het verleden in de ogen te kijken en radicaal ruimte te maken voor een vernieuwde relatie met Congolese Belgen en Congolese kunstenaars.

Partners: LOV2030, 30CC, Africa Museum Tervuren, Leuven Restorative City, museum M Leuven, Africa Film Festival, podiumkunstensite, Stadhuis - Europees Huis voor Democratie, STUK - Huis voor Dans, Beeld & Geluid, Het nieuwstedelijk

BOOK BY BOOK (REBUILDING LIBRARIES) FLAGSHIP PROJECT

Leuven werd in WO1 zwaar getroffen. Duitse soldaten brandden systematisch huizen plat: 1530 huizen en historische gebouwen gingen in vlammen op, minstens 272 burgers lieten het leven en een veelvoud werd gedeporteerd naar gevangenenkampen.

De eeuwenoude universiteitsbibliotheek werd doelbewust in brand gestoken: 1000 historische handschriften (uit de oudheid, middeleeuwen en renaissance), 800 incunabelen en 300.000 boeken gingen verloren. De brand werd als oorlogsmisdad bestempeld. Een nieuwe universiteitsbibliotheek kon pas veertien jaar later worden geopend. Bij het begin van WOII vatte ook die gloednieuwe universiteitsbibliotheek vuur en ging de volledige collectie opnieuw in vlammen op.

De EU is een vredesproject. Precies omdat we weten wat oorlog betekent. Montenegro, dat met Nikšić een kandidaat ECOC afvaardigt, is als land ontstaan uit de balkanorlogen van de jaren 1990. Cyprus, dat in 2030 ook een ECOC heeft, is vandaag nog in tweeën gedeeld, door een militaire bezetting van het noordelijke deel. In Nicosia is sinds 1974 een VN-vredesmissie actief. De brandende actualiteit in Europa en het Midden-Oosten en de ervaring die we delen met onze ECOC2030-partners, maakt dat we het thema oorlog niet uit de weg kunnen gaan.

Als teken van solidariteit willen we met onze hele Leuvense bevolking en met onze partnersteden in Cyprus en Montenegro een actie opzetten om de bibliotheken die getroffen zijn in Oekraïne en in Gaza opnieuw van een collectie te voorzien. Boek per boek de bieb opbouwen. We zullen niet alleen de ECOC Community, maar ook alle bezoekers van LOV2030 oproepen om hieraan bij te dragen. Want de EU is een vredesproject. En waar boeken branden, brandt een hele cultuur.

Partners: LOV2030, KU Leuven Universiteitsbibliotheek, de steden en gemeenten van Leuven & Beyond, KEA European Affairs (BE), Lviv2030 (UA), Oulu2026 (FI), Public Libraries2030, Ukraine Policy Lab - Erste Foundation (AT)

LOV & PEACE

LOV & Peace is een ambitieus en visionair project dat vergeten bunkers in Leuven & Beyond transformeert tot dynamische ruimtes voor kunst en reflectie. Door deze historische getuigen (het is militair erfgoed) opnieuw aandacht te schenken in het landschap vandaag, vormen we de bunkers als overblijfsel van conflict om tot symbolen van vrede, creativiteit en engagement.

Door de bunkers om te bouwen tot ruimtes voor kunst, kunnen ze een dialoog van vrede bewerkstelligen. Ze bieden een meeslepende ervaring die inzicht verschaft door middel van audiovisuele installaties.

Partners: Marilia Breite, LOV2030, stad Leuven, Erfgoeddiensten Aarschot, Tienen & Diest, Bielsko-Biala2029 (PL), Centre for Cultural Management Lviv (UA), Nicosia2030 (CY)

CAN YOU HEAR THE PEOPLE SING

Met **Can You Hear the People Sing** schalen we radicaal op wat wekelijks binnen de muren van de muziekschool gebeurt. We brengen alle 10-jarige Leuvenaars al zingend bijeen voor een waanzinnig groots kooroptreden in open lucht.

Niets werkt meer verbindend dan samen zingen, samen creëren, samen op een podium staan. Met Can You Hear the People Sing willen we alle Leuvense 10-jarigen bereiken, zonder zwans: allemaal. Want we stellen vast dat we nog steeds een groot deel van de jeugd missen, binnen het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO). Naar hen toegaan, in samenwerking met de dagscholen is de sleutel om die verbinding concreet te maken. Als een legertje ambassadeurs, willen we onze kinderen inzetten om in hun eigen school, met hun klasgenootjes en begeleid door professionals een repertoire in te oefenen op wekelijkse basis. Zo werken we toe naar een groots moment van trots. Can You Hear the People Sing wil dit gezamenlijke proces van repeteren en aanleren ook delen met de inwoners en bezoekers van Leuven & Beyond tijdens een groots opgezet zangspektakel.

Met Can You Hear the People Sing ontwikkelt SLAC Conservatorium Leuven een radicaal inclusief project, in samenwerking met onderwijsnetwerk SOM en alle Leuvense basisscholen. In co-productie met Matrix (Centrum voor Nieuwe Muziek) openen we een Europese Call voor een compositie-opdracht voor samenzang.

Voor muziek gaan techniek en kunde hand in hand met engagement en gedrevenheid, maar ook met plezier en generositeit. Jonge kinderen warm maken, begeleiden en laten openbloeien in een professionele context is de taak van een muziekschool. Dit doen op een inclusieve en kwalitatieve manier waarbij ieder kind gezien en gehoord wordt, is de ambitie.

Partners: SLAC Conservatorium, Koor & Stem, Leuven primary schools, SOM, Zuidgeluid, Katowice2029 (PL), Tampere2026 (FI), Uppsala2029 (SE)

1. CULTURAL CLIMATE CHANGE

Bankencrisis, vluchtelingen crisis, klimaatcrisis, energiecrisis, inflatie, oorlog: telkens schijnen we geen uitweg te zien. Zien we niet hoe we moeten handelen om erger te voorkomen. Omdat we onszelf ook als een deel van het probleem zien, is het moeilijk om tot oplossingen te komen. Je kan een probleem niet oplossen, met de denkwijze die het probleem heeft veroorzaakt, zei Einstein. Als je doet wat je altijd deed, krijg je wat je altijd kreeg. In die zin is elk van die crisissen een *verbeeldingscrisis* en een *cultuurcrisis*.

Met een knipoog naar het centrale thema van onze partners van Oulu2026 willen we dieper ingaan op hoe de klimaatcrisis om fundamentele gedragsverandering vraagt. Met deze programmalijn gaan we op zoek naar projecten die ons dwingen ons perspectief op onze leefomgeving en op de natuur te wijzigen en onze eigen voetafdruk te reduceren. Tegelijk stellen we de vraag hoe we ons culturele klimaat kunnen en moeten veranderen: *walk the talk*. Dragen we in onze eigen culturele sector ook bij tot de sociaal-rechtvaardige en duurzame transitie die de Europese Green Deal beoogt?

Voor deze programmalijnen werken we nauw samen met Leuven 2030 en het Climate City Contract van Leuven als Europese Missiestad.

THE LOV-GLACIER FESTIVAL

To boldly go where no one has gone before. Hoe kunnen we internationale partners samenbrengen en momentum creëren om de Leuvense kunstorganisaties voluit te laten overschakelen op hernieuwbare energie en tegelijk internationaal spraakmakend onderzoek verwezenlijken? Het Altist Centre (van 'Altitude, Artist, Scientist and Optimist') hoog in de Italiaanse bergen, voert onderzoek naar de shift van de conservatie van gletsjers naar het maken van nieuwe. Samen met wetenschappelijke partners uit Leuven, Brussel en Zürich werkten ze 3 modellen uit die aantonen dat het theoretisch kan om een artificiële gletsjer te bouwen.

Doel is om de volgende jaren Leuvense onderzoekers met kunstenaars uit het ECOC-netwerk deelprojecten te laten uitwerken. Dat zal leiden tot dansvoorstellingen, expo's, filosofische publicaties, nieuwe artistieke technieken... Aan het eind van het ECOC-jaar bouwen we een echte gletsjer (bv op de Kesselberg in Kessel-Lo) en gebruiken die als venue om de resultaten te tonen. **The LOV Glacier Festival** is geboren.

De ambitie om ook echt een gletsjermodel te bouwen voor LOV2030, getuigt van een zekere *moonshot* arrogantie. Die vraagt in eerste instantie een grote energiebron en wateropslag. Aan water geen gebrek in onze contreien, maar energie moeten we opwekken. Onze eerste berekeningen leren ons dat we hiervoor een zonnepark moeten aanleggen dat een equivalent van 200 woningen van stroom kan voorzien. De uitdaging is om tegen 2030 de volledige Leuvense cultuursector te laten overschakelen op hernieuwbare energie, die we in eerste instantie aan dit project toewijzen.

Het project verhoogt awareness en brengt mensen uit verschillende sectoren samen: wetenschappers, kunstenaars, bezoekers, energiecoöperaties, jongeren die komen spelen op de gletsjer... Door extreem out of the box te denken, bevat het project zo alle bouwstenen van innovatie. Bovendien draagt het bij tot het bekendmaken van spraakmakend wetenschappelijk onderzoek en aan een feestelijk momentum voor de Leuvense cultuursector om de klimaatomslag te maken.

Partners: Bamm!, Belgische Alpenclubs (BACA), KU Leuven, Leuven 2030, Factoria (ES), Oulu2026 (FI), Polytechnische Universiteit Turijn (IT), Projektbüro Kulturregion Hildesheim2025 (DE), Rifae Italia (IT), Universiteit Trondheim (NO)

DE EXPLODERENDE WALVIS // THE EXPLODING WHALE

Een grootschalige happening rond een levensechte 'aangespoelde' walvis. Het project stoelt op de volgende pijlers:

1. De poëtische aanwezigheid van de walvis in het straatbeeld. Deze walvis is 15 à 20 meter lang en ligt telkens een week op een openbare plek. De walvis ademt zichtbaar en kan knippen met haar grote ogen. We kiezen plekken waar veel mensen langskomen, zodat het bijna onmogelijk is de walvis en de voorstelling te missen, prikkelen de verbeelding van de passanten en roepen vragen op rond ecologie en de manier waarop we met de natuur, dieren en met water omgaan. Ze ligt voor je neus, je moet wel heel erg je best doen om haar niet te zien.
2. De happenings: de walvis perst elke dag iets wat zij op haar reis is tegengekomen uit haar spuitgat. Soms iets kleins, soms iets groots, maar steeds magisch of onverwachts. Heel veel schoenen, achttien driewielers, een gamelan-orkestje dat een paar nummers komt spelen en daarna op de fiets naar huis gaat, een bos bloemen... Hiervoor betrekken we verschillende (amateur) muziekgroepen, circusartiesten, bloemisten en andersoortige kunstenaars. We laten uit zoveel mogelijke culturen muziek klinken, de walvis is immers niet gebonden aan de Noordzee maar doorzwemt verschillende muzikale wateren.
3. De avondvoorstelling. Rond de walvis speelt 's avonds een muziektheatervoorstelling met een twintigkoppig gelegeheidskoor. **De Exploderende Walvis** is een parabel over een gemeenschap bij wie plots een walvis aanspoelt. Het ding ademt zwaar, het land trilt ervan. Het gebied wordt afgezet en de angst maakt plaats voor een ware walvisgekte: walvis t-shirts, walvis-onesies, walvisballonnen. Niemand denkt eraan de walvis terug in zee te helpen. Er wordt gezongen voor vergeving, maar te laat, de walvis ontploft.

De grootte van de walvis is symbolisch. We erkennen dat we een groot probleem hebben, en het nadenken over een oplossing mag dan ook groots zijn, vanuit het hoopvolle idee dat we samen bergen kunnen verzetten.

Partners: Elsa van Dijck, 30CC, Arktos, Cie. Tartaren, Circus in Beweging, de Bib Leuven, De Vlaamse Waterweg, Ecowerf, Extinction Rebellion, figurentheater De Maan, Great Ocean Clean-Up, Grootouders voor het Klimaat, Het Depot, Het nieuwstedelijk, KU Leuven, Leuven MindGate, LOV2030, Maritiem Instituut

STADSBEGRAAFPLAATS VAN DE TOEKOMST

De rol die begraafplaatsen spelen bij verlies en gemis valt niet te onderschatten. Mensen zijn vaak voor enkele decennia verbonden met deze belangrijke plek en zoeken er troost en verstillend.

Leuven ontwikkelt een duurzame toekomstvisie voor haar begraafplaats, waarbij rouw en troost hand in hand gaan met toegankelijkheid en openheid. We brengen leven naar de begraafplaats, en geven afscheid en rouw opnieuw een centralere plek in ons leven. We denken na over hoe landschap, architectuur en kunst de begraafplaats versterken, als rouwplek en als ontmoetingsruimte waar mensen in gesprek gaan over moeilijke thema's zoals dood en verlies.

Tegelijk is de begraafplaats een groene plek waar mensen kunnen wandelen, mediteren, genieten van de natuur en de rust. Maar het is zeker ook een plek van cultuur, onderwijs én innovatie. De stad test hier de klimaatbestendigheid uit van beplanting, van nieuwe inheemse en uitheemse soorten, voor die elders in de stad worden aangeplant.

Leuven bouwt zijn Stadsbegraafplaats uit tot een warme, open, klimaatbestendige groene plek, die het funerair erfgoed, de groene omgeving en de nood aan ruimte voor rituelen op artistieke wijze met elkaar verbindt.

Partners: Stad Leuven, Groendienst, KU Leuven Plant Institute, Studio Gijs Van Vaerenbergh, Bielsko-Biala2029 (PL), Faro2027 (PT)

DWAALTUIN // THE WANDERFUL GARDEN

Dwaaltuin is een bijzonder kunstwerk van kunstenaarsduo Gijs Van Vaerenbergh in het kasteelpark Arenberg.

Dwaaltuin komt in de plaats van een parking en wordt een installatie waar kunst en wetenschap letterlijk met elkaar vergroeien.

'Dwalen' (to wander in het Engels) staat voor zoeken en verwondering. Voor confrontatie met het onbekende en de ontdekking. Voor frustratie en opluchting. Voor tijd nemen. 'Tuin' staat voor een beschermd, groene plek, voor een stukje beheerste natuur. Voor de dynamiek van groei, de verandering van de seizoenen, zaaien en zien groeien. Het is de tijd die zichtbaar wordt.

Gekromde stalen rasters met daarop vele soorten klimplanten vormen een open doolhof. De natuur zal de architectuur snel overwoekeren. Het project is een *folly* én een wetenschappelijk-botanische collectie, een architecturale sculptuur en een speelelement, een passageruimte én een ontmoetingsplek.

Dwaaltuin is een project met wortels in de Faculteit Ingenieurswetenschappen, met ook de opleiding tot ingenieur-architect waar Pieterjan Gijs en Arnout Van Vaerenbergh alumni zijn. Het KU Leuven Plant Institute



bepaalt welke planten het best geschikt zijn voor het project én hoe Dwaaltuin kan ingezet worden voor plantenonderzoek en klimaatuitdagingen.

Partners: Faculteit Ingenieurswetenschappen, Plant Institute KU Leuven, Studio Gijs Van Vaerenbergh, stad Leuven, Vlaamse Overheid

DE GROND ONDER ONZE VOETEN

De Grond onder onze Voeten is een ambitieuze internationale tentoonstelling in museum M Leuven, die zich breed in stad en regio vertakt. Leidmotief is de nood aan radicale herverbinding tussen mens en natuur in een wereld die steeds veranderlijker wordt. M werkt samen met filosofe Vinciane Despret als co-curator van deze toptentoonstelling van oude en hedendaagse kunst met internationale bruiklenen en werk uit de eigen collecties van M.

In haar essays verwerpt Despret de mens als maat van alle dingen en relateert ze het traditionele onderscheid tussen natuur en cultuur. Kunstenaars vandaag tonen een groeiende interesse om de tegenstelling tussen natuur en cultuur op te heffen. Hun creaties, denkpijlers en artistieke visies bieden vaak een onverwachte stimulans om de toekomst van de mens op aarde opnieuw te verbeelden in relatie tot de dieren, de vegetatie en de natuurlijke fenomenen die ons omringen.

Vanuit de jarenlange consequent transhistorische praktijk confronteert M oud met nieuw werk en toont hoe de verhouding tussen mens en natuur een diepgeworteld universeel thema is dat permanent kan en moet worden herdacht en herverbeeld. Verbindingen tussen kunstwerken van eeuwen geleden met creaties van internationale hedendaagse kunstenaars zoals Joan Jonas of Apichatpong Weerasethakul reiken een veelvoud aan mogelijke denkpijlers aan. M put uitgebreid uit een rijke collectie en een internationaal netwerk om zowel historische als hedendaagse topstukken samen te brengen.

Partners: museum M Leuven, Agentschap voor Natuur en Bos, Gemeentemuseum Tervuren, Koninklijke Schenking, Leuven 2030, Nationaal Park Brabantse Wouden, Provincie Vlaams-Brabant, Van Doren Museum Genk, Vrienden van Heverleebos & Meerdaalwoud, Buffalo AKG Art Museum (US), Kunstmuseum Sankt-Gallen (CH)

2. LET'S MOVE, LET'S MEET

Hoe verplaatsen we ons in onze regio? Kunnen we manieren verzinnen die de impact van onze verplaatsingen verkleinen? Meer trage wegen? Meer fietsen? En dus meer fietsroutes? Meer en beter openbaar vervoer? Meer deel-systemen? Kunnen we bovendien op die routes informele ontmoetingsplaatsen organiseren, zodat trage verplaatsingen aantrekkelijker worden?

Leuven & Beyond is de bakermat van wielergrootheden als Eddy Merckx en recenter Sven Nijs en Jasper Stuyven. Leuven zelf is één van de fietshoofdsteden van Europa, naast Amsterdam, Kopenhagen en Oulu. Kunnen we van deze steden leren en onze inzichten delen met de rest van Europa?

CROSSROADS FLAGSHIP PROJECT

Leuven & Beyond beslaat in totaal een dertigtal gemeenten, die doorkruist worden door twee grote snelwegen: de E40 en de E314. Auto is nog koning in dit gebied. Ook de steenwegen langsheen de dorpen, van en naar Leuven, Aarschot, Tienen, Diest en Tervuren vormen nog dagelijks een twintigste-eeuws decor van verkeerscongestie. Toch zijn er jaagpaden en fietsroutes door het groen, die de dorpskernen met de steden verbinden. Met **Crossroads** willen we deze routes aantrekkelijker maken en zo meer mensen uitnodigen de fiets te nemen.

Via een Europese Open Call brengen we 30 Europese kunstenaars, designers, architecten en landschapskunstenaars samen met de lokale gemeenschappen, fietsers en pendelaars uit de dertig gemeenten. Samen ontwikkelen ze op een knooppunt langs een trage weg, fietsroute of wandelpad een plek waar je kan rusten, schuilen, verpozen en mekaar kan ontmoeten in het groen. Een shelter, een picknickplek, een buurtbar of een muziekkiosk.

Het project loopt in samenwerking met de Materialenbank, die gebruikte bouwmaterialen voor recyclage en hergebruik ter beschikking stelt. Dertig artistieke ontmoetingsplekken worden zo klimaatneutraal gerealiseerd doorheen de regio. Overdag aantrekkelijke, verrassende, artistieke en informele plekken, waar iedereen terecht kan en die samen een bijzondere fietsroute vormen door de regio, 's avonds en in het weekend het toneel voor culturele activiteiten, georganiseerd door de betrokken buurtbewoners. Een concertje, een jam, een lezing, een cypher, een quiz.

Partners: LOV2030, Leuven & Beyond, InterLeuven, maakleerplek, Materialenbank, Provincie Vlaams-Brabant, Regionaal Landschap, houthandelaars Oost-Brabant, Europese partners via een Open Call

KIOSKI!

Parallel aan Crossroads, werken we een gelijkaardig traject uit in de Brabantse Wouden, waar we ontmoeting en inspiratie willen bieden, én de bezoeker willen weggeleiden uit de meest kwetsbare gebieden in het nationaal park. Door aantrekkelijke ankerpunten te creëren op wandelafstand van mekaar, spreiden we de bezoeker over het gewenste traject doorheen het woud.

Ook hier lanceren we een Europese Call die 10 Europese landschapskunstenaars samenbrengt met wandelaars en natuurliefhebbers. Zij krijgen het resthout ter beschikking uit het bosbeheer om 10 artistieke kiosken te ontwerpen, die samen een nieuw kunstencursus kunnen vormen.

Partners: LOV2030, Leuven & Beyond, Vrienden van Heverleebos & Meerdaalwoud, InterLeuven, maakleerplek, Materialenbank, Nationaal Park Brabantse Wouden, Natuurpunt, Provincie Vlaams-Brabant, Regionaal Landschap, Europese partners via een Open Call

LET'S EAT

Brabanders zijn bourgondiërs. Onze LOV gaat door de maag. Samen koken en samen eten vormen één van de meest verbindende aspecten van ons samenleven. Een eetcultuur is erg bepalend voor een cultuur. Tegelijk is eetcultuur heel laagdrempelig, zorgend en uitnodigend. Ga zitten, eet iets, vertel je verhaal. Rond een tafel leren we mekaar kennen, over culturen heen.

Let's Eat is een programma, waarbij we verschillende Europese en internationale eetculturen kunnen vieren en nationale gerechten met elkaar kunnen delen. Maar ook kunnen we werken rond politieke en ecologische aspecten van eten: hoe kijken we naar voedselverspilling? Naar lege brooddozen op school? Hoe naar grootschalige landbouw en monocultuur? Wat kan een ecologische voedselstrategie zijn?

De grootste clichés over de Belgen betreffen ons eten: onze frieten, onze bieren, onze chocola, onze witloof, kaas, wafels, pralines. Maar als er 171 nationaliteiten wonen in Leuven & Beyond, wat eten we hier dan echt? Let's eat is een gigantische uitnodiging voor een mega-potluck-party, waarbij we de 171 gemeenschappen uitnodigen hun nationaal gerecht mee te brengen en te delen.

Partners: LOV2030, Provincie Vlaams-Brabant, Horeca Vlaams-Brabant, International Institute of Gastronomy, Cultura, Arts and Tourism IGCAT, Catalonia (ES), Oulu2026 (FI)

LET'S TAKE YOU TO CHURCH

In heel West-Europa staan vele kerken leeg. In plaats van een troef voor een dorp of gemeenschap, worden ze een probleem. Een gebouw dat niet wordt gebruikt, verloedert snel. Tegelijk kampen het verenigingsleven, de cultuursector, de creatieve industrie en individuele kunstenaars met een chronisch ruimtegebrek. Hier lijkt een winwin voor de hand te liggen.

Maar kerken zijn lastige klanten: ze zijn moeilijk te verwarmen en akoestisch moeilijk te beheersen. Daarom willen we via een Europese Call architecten en interieurdesigners oproepen om flexibele ontwerpen te maken die kerken in een pop-up setting kunnen omtoveren tot theaterzaal of expo-ruimte. De installaties moeten eenvoudig zijn

en makkelijk transporteerbaar, zodat ze onderling kunnen worden uitgewisseld. Zo kan één kerk een paar maanden het aangezicht krijgen van een theaterzaal, en vervolgens een andere opstelling voor tentoonstellingen of concerten. De verschillende ontwerpen kunnen dan ook in meerdere kerken worden opgesteld.

In plaats van gesloten plekken, die niet meer worden gebruikt, krijgen de kerken, midden op het dorpsplein, terug een rol als plek van gemeenschap en ontmoeting, van ontmoeting en menselijke uitwisseling, waar tijdens het titeljaar artistiek programma kan worden ontwikkeld.

Partners: LOV2030, de steden en gemeenten uit Leuven & Beyond, Erfgoedcel Leuven, Provincie Vlaams-Brabant, Eutropian (Rome, Vienna, Budapest), Centre for Cultural Management Lviv (UA), Lemesos2030 (CY), Kourion2030 (CY)

innovation

1. FUTURE FUSION

METALEUVEN - VIRTUAL TWIN CITY FLAGSHIP PROJECT

Met **MetaLeuven** creëren we een Virtual Twin City in the Metaverse: op de ruggengraat van Google Streetview laten we een internationale community van gamers, via platformen als Minecraft, Roblox of Fortnite de fysieke stad virtueel nabouwen en upgraden. Zo creëren we een ideële en misschien zelfs ideale versie van onze stad in the Metaverse. We kunnen historische gebouwen in 3D reconstrueren en tegelijk nieuwe ingrepen doen in het virtuele straatbeeld: wat gebeurt er, als we van een grote parking een nieuw park maken? In MetaLeuven kunnen we deze dingen conceptueel uitdenken en testen. Een wereldwijde community van gamers kan zo bijdragen aan het toekomstige gezicht van onze stad.

Tegelijk dient MetaLeuven als een interactief streamingplatform waar je het hele Human Nature-programma van LOV2030 kan meebeleven aan de andere kant van de wereld, vanuit het ziekenhuis of woonzorgcentrum. Zo maken we het hele programma, met live concerten en expo's digitaal toegankelijk, voor wie niet in de mogelijkheid is om fysiek deel te nemen. We ontwerpen dit niet als een *next best thing*, maar integendeel als een fundamenteel en volwaardig platform dat ook meerwaarde en verdieping biedt ten opzichte van de live ervaring. Fysieke bezoekers kunnen de virtuele buddy worden voor een vriend of een onbekende in het thuisland (waar op de aardbol dat ook mag zijn), online deelnemers kunnen zelf bijdragen, ingrijpen, co-creëren, meebouwen aan onze stad en regio.

MetaLeuven biedt een reis in de Metaverse en wordt tegelijk een R&D-platform voor hoogtechnologische 3D- en AI-toepassingen. Bovendien biedt het platform de kans om het overzicht over het culturele programma van het titeljaar te bewaren, terug te blikken en de legacy van LOV2030 wereldwijd te ontsluiten.

Partners: LOV2030, stad Leuven, Cronos, e-Media Research Lab KU Leuven, og studio, Oulu2026 (FI)

FUTURE GENERATIONS LIVING LABS FLAGSHIP PROJECT

In het vernieuwde Stadhuis maken we ruimte voor living labs rond urgente maatschappelijke uitdagingen. We formuleren een onderzoeksvraag die het belang van toekomstige generaties centraal stelt. Leuvenaars, bezoekers, experts, bedrijven, wetenschappers, bestuurders en kunstenaars komen hier samen om te experimenteren en ideeën te testen. Als bezoeker kom je niet enkel kijken naar een eindresultaat, maar word je uitgenodigd om deel uit te maken van het maak- en denkproces.

Een diverse groep jongeren krijgt naast een eigen budget ook 'de sleutel' van het stadhuis in handen. Ze geven zelf hun traject vorm en zoeken antwoorden op een gezamenlijk bepaalde onderzoeksvraag. Zeven maanden lang is de studio in het stadhuis dé uitvalsbasis voor hun samenkomsten, brainstormsessies en interviews met experts. De jongeren ontwikkelen een vertrouwd gevoel met het stadhuis en maken er tijdens de voorbereidingsmaanden hun 'thuis' van.

Een Future Generation Board met 10 Leuvense en 10 Europese jongeren neemt de verantwoordelijkheid om het living lab te coördineren. Zij koppelen hun eigen ambities en talenten aan de onderzoeksvraag. Ze gebruiken hun creativiteit om te experimenteren en impact te genereren op de toekomst van de stad en de samenleving. Elke onderzoeksvraag wordt benaderd via 3 subthema's, hierrond worden evenveel werkgroepen samengesteld: mens & samenleving, natuur & klimaat en toekomst & innovatie. Elke werkgroep bestaat - naast 2 jongeren uit de board - telkens uit 5 tot 15 jongeren. In de aanloop naar dit bid book werd een eerste pilotproject succesvol opgezet.

Partners: LOV2030, Stadhuis - Europees Huis voor Democratie, Demos, Leuven 2030, Leuven MindGate, ANW Brussels, Creativity Lab (EE), Faro2027 (PT), Tampere2026 (FI)





SCIENCE PITCH @ DOCVILLE

DOCVILLE, is het grootste en meest prestigieuze documentaire filmfestival van België en het enige met Academy Award™-kwalificatie.

Voor de **Science Pitch @ DOCVILLE** brengen we wetenschappers en regisseurs over heel Europa met elkaar in contact met het doel nieuwe, impactvolle wetenschappelijke documentaires te produceren. Vanaf 2025 zullen we jaarlijks twee kleine opdrachten uitschrijven (kortfilms). Voor 2030 voorzien we een spraakmakende *feature film*.

Dit resulteert in een uniek evenement in 2030 en de creatie van impactvolle auteursdocumentaires die nog vele jaren daarna voelbaar zullen zijn. Rond de presentatie van de documentaires, organiseren we workshops, lezingen, live experimenten, expo's en meer, onder meer met onze Europese partnerfestivals. Op die manier maken we wetenschap toegankelijk en bieden we Europese experts een laagdrempelig podium.

De documentaires krijgen een internationale release en zullen na LOV2030 te zien zijn op Europese en internationale A-list festivals (zoals Sundance of Sheffield), in bioscopen, op televisie en op streamingplatformen. Ervaring leert dat de aangegane samenwerkingen tussen onderzoekers en regisseurs maar ook tussen onderzoekers onderling een blijvend karakter hebben.

Partners: DOCVILLE festival, Fonk vzw, Cinema ZED, Dalton Distribution, De Morgen, EOS, Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, Departement Economie, Wetenschap & Innovatie, universitaire partners (KU Leuven, UGent, UAntwerpen & VUB), Radio1, SABAM, VRT/Canvas, Braga Science Film Fest (PT), CineGlobe (Cern, CH), CPH:DOX Science (Kopenhagen, DK), Krakow Film Fest (PL), InScience (Nijmegen, NL), Olomouc Festival of Science Documentary (CZ), ParisScience (FR), SilverSaltz - Science & Media Festival (Halle, DE), Vienna Science Film Festival (AT) Documentary (CZ), ParisScience (FR), SilverSaltz - Science & Media Festival (Halle, DE), Vienna Science Film Festival (AT)

BERICHTEN UIT DE KOSMOS

We zien of voelen het niet, maar het aardoppervlak wordt voortdurend gebombardeerd door een stroom subatomaire deeltjes uit de ruimte, kosmische straling genaamd. Deze hoog-energetische deeltjes zijn afkomstig van de krachtige reacties in onze zon, van sterren die supernova worden en zelfs van de oerknal (u weet wel, die van Georges Lemaître). De kosmische stralen zijn boodschappers van het verleden en hebben miljoenen jaren gereisd door de oneindigheid van de ruimte.

Bovenop de nieuwbouw van de podiumkunstsente, ontwikkelt kunstenaarscollectief LAB[au] een lichtkunstwerk in de vorm van een trechter: die werkt als een vangbekken van kosmische straling, en tegelijk als opening naar de hemel.

De trechter bestaat uit 26 aluminium frames met evenveel sensoren die kosmische straling opvangen en elk een letter van het alfabet weergeven. Zo produceren de sensoren een willekeurige reeks letters, woorden, zinnen: berichten uit de kosmos, *written in the stars*.

Wetenschappers, studenten en jongeren werken de komende jaren verder op het kunstwerk, zodat ze het ook kunnen gebruiken voor wetenschappelijk onderzoek binnen het Departement Sterrenkunde.

Partners: podiumkunstsente, 30CC, SHIFT, stad Leuven, Department Natuurkunde en Sterrenkunde KU Leuven, Instituut voor Kern- en Stralingsfysica, LAB[au], Uppsala2029 (SE)

2. HERITAGE FOR THE FUTURE

Deze programmalijn lichten we integraal toe onder Q12, hieronder.

Q12 HOE WE LOKAAL CULTUREEL ERFGOED EN TRADITIONELE KUNSTVORMEN COMBINEREN MET NIEUWE, INNOVATIEVE EN EXPERIMENTELE CULTURELE UITINGEN

Leuven is één van de vijf Vlaamse kunststeden, maar we zien onze stad niet als een openluchtmuseum voor toeristen. We beschouwen ons erfgoed als groter dan wijzelf, als een sterrenhemel op een heldere nacht of het ruisen van de zee. Het was er voor wij er waren, en zal er ook na ons nog zijn.

Iets wordt pas erfgoed als we het belangrijk vinden om het te koesteren, het steeds opnieuw betekenis te geven, door te geven aan toekomstige generaties. Het maakt zo de brug tussen heden, verleden en toekomst: het evolueert mee met zijn tijd. Erfgoed leeft. Net omdat het altijd iets is van vandaag.

We beschouwen ons erfgoed als een belangrijke schakel om duurzaam te ontwikkelen. Bij de herbesteding van het Stadhuis en Hal 9, dient de renovatie meteen ook om op de site een beo-veld aan te leggen, dat hernieuwbare energie voorziet voor het historische pand zelf, maar ook voor de omliggende wijk. Waar het vroeger een uitdaging was om erfgoed klimaatbestendig te maken, worden onze monumenten nu precies een sleutel in het duurzaamheidsbeleid.

In het programma zitten een aantal opvallende projecten die ons roerend, onroerend, immaterieel cultureel erfgoed combineren met technologische of sociale innovatie. Het Stadhuis als Europees huis voor de Democratie is in zijn opzet een baanbrekend sociaal innoverend project, waar fundamenteel de macht wordt gedeeld en inwoners ongeacht hun achtergrond letterlijk de sleutel in handen krijgen tot dit symbool van de macht.

De doorgedreven transhistorische benadering van de werking van zowel museum M Leuven als Vesaliusmuseum toont hoe evident we in Leuven cultureel erfgoed in verband brengen met nieuwe en experimentele kunstvormen.

Ook traditionele kunstvormen als de typische processies of reuzenstoeten in Leuven, Tienen en Hakendover, brengen we samen met verwante, maar etnisch-diverse varianten. Zo nodigt Leuven de verschillende gemeenschappen uit om ook zelf een reus aan de stoet toe te voegen: de eeuwenoude Leuvense reuzen worden nu alvast vergezeld door Poolse, Filipijnse en Chinese reuzen. Tegen 2030 willen we de traditie op een sociale manier innoveren en zoveel mogelijk Europese, internationale en diverse gemeenschappen betrekken om elk een reus te ontwikkelen die de rijke culturele en sociale diversiteit weerspiegelt.

Drie jonge theatercollectieven willen dan weer de eeuwenoude, maar in onbruik geraakte traditie van het Wagenspel nieuw leven inblazen. De rondtrekkende theatermakers, die van dorp naar dorp trekken en in co-creatie de verhalen van de lokale gemeenschap opnieuw vormgeven.

Vier spraakmakende projecten tonen aan dat het Leuvense erfgoed niet alleen eeuwenoud is, maar zeker ook springlevend. Tegelijk hebben we oog voor recent erfgoed: jonge kunstvormen als hedendaagse dans en cinema worden stilaan ook erfgoed.

DANCELAB EXPERIENCE CENTRE

Hoe geef je dans, als belichaamde en efemere kunstvorm, door aan nieuwe generaties publieken en dansmakers? Van deze vraag vertrekt de nieuwe werking rond het immaterieel danserfgoed van STUK. Hedendaagse dans is kwetsbaar. Als makers stoppen of dansgezelschappen ophouden te bestaan dreigt veel van de rijkdom en diversiteit onherroepelijk verloren te gaan. Dit merken we vandaag, nu de generatie die sinds de jaren 80 furore maakt stilaan aan het einde van haar carrière komt. Tijd dus voor actie, niet enkel voor die generatie van de 'Vlaamse Golf', maar voor de dans in Europa in het algemeen.

STUK ontwikkelt daarom een expertise- en belevingscentrum, waar onderzoek en praktijk samenkomen op alle mogelijke gekende en nog ongekende manieren. Hoe 'bewaar' je de belichaamde kennis van de dansers? Op welke manieren kunnen technologie, virtual reality en hologrammen ingezet worden om die kennis door te geven? Hoe zorgen we ervoor dat Europese dansarchieven meer diverse artiesten en genres gaan vertegenwoordigen dan vandaag?

In een interactief lab voor dans, beweging en belichaamde kennis op de nieuwe podiumkunstsente komen onderzoek en de praktijk van de dans samen. Daarom gaat de ambitie van een expertisecentrum hand in hand met de ontwikkeling van een immersief en interactief belevingscentrum voor het brede publiek, waar geëxperimenteerd, gespeeld, uitgewisseld en getoond kan worden.

Partners: STUK - Huis voor Dans, Beeld & Geluid, podiumkunstsente, ASIL - Art and Science Interaction lab Gent, De Krook Gent, IPEM - Institute of Psychoacoustics and Electronic Music Ugent, KU Leuven, European Dancehouse Network, Dance On, Pass On, Dream On (DOPODO), ZKM - Zentrum für Kunst & Medientechnologie Karlsruhe (DE)

ALAMIRE XR STUDIO: THE POLYPHONIC DOME

De **Alamire XR Studio** maakt de rijke muziektraditie van de Vlaamse Polyfonie (14^{de} tot 16^{de} eeuw) voor het brede publiek toegankelijk in de **Polyphonic Dome**.

In de gotische Predikherenkerk in Leuven wordt een immense koepelstructuur geplaatst, die functioneert als opnameruimte voor 3D video-opnames en multitrack geluidsoptnames van muziek uit de middeleeuwen en de renaissance. De Alamire Foundation ontwikkelt tegelijk akoestische en visuele 3D-modellen van historische plekken waar muziek werd (en nog steeds wordt) uitgevoerd, zoals de Kathedraal van Reims en de Sixtijnse kapel. Deze 3D-opnames en -modellen vormen de ideale digitale bouwstenen voor een innovatieve en immersieve muzikale ervaring in augmented reality. Zo kan je kiezen of je een compositie van Josquin des Prez uit de 15^{de} eeuw wil horen en zien in de akoestische en visuele setting van de Sixtijnse kapel of een andere historische locatie.

De muziek uit de Lage Landen in de vijftiende en zestiende eeuw nam een internationaal toonaangevende positie in. Maar dat muzikale erfgoed is immaterieel en dus erg vluchtig. Als er al een spoor van bestaat, is dat in de vorm van een partituur, een cd of een oude video. Met de nieuwe technologie van de Polyphonic Dome, wordt het mogelijk het geheel vast te leggen in 3D en het te bewaren en ontsluiten in een audiovisueel archief van de toekomst. Commerciële initiatieven in de popmuziek tonen het potentieel: bij de ABBA Voyage in Londen staan de bandleden 'op het podium' in de vorm van digitale avatars. De technologie blijkt toekomstbestendig en biedt interessante mogelijkheden voor het ontsluiten van immaterieel erfgoed.

Partners: Alamire Foundation, KU Leuven, Huelgas Ensemble (BE), Sollazzo Ensemble (FR), Cappella Pratensis (NL), Micrologus (IT), Leones Ensemble (DE), Tiburtina (CZ), Stile Antico (UK), Park Collegium (BE), IMZ (International Music + Media Centre) Vienna (AT), REMA (Réseau Européen de Musique Ancienne) Paris (FR), Meertens Instituut Computational Humanities and Oral Culture (Digital Humanities) Amsterdam (NL), AES Audio Engineering Society (BE), Lund University (SE), Linnaeus University (SE), Leiden University (NL), UAntwerpen (BE), University of Oxford (UK)

LOV DANCES - STORIES TO REMEMBER

Dans is universeel en kent geen taalbarrière. Al dansend ontstaat een connectie die sterker, poëtischer en verbindender kan zijn dan via gesproken taal. Zo wordt dans symbool voor radicale verbinding.

In 2029 lanceren we een oproep aan alle amateur-dansgroepen van Leuven: via **LOV dances - Stories to Remember** worden ze professioneel begeleid om dansrepertoire aan te leren dat hen inspireert. De dansgroepen gaan een traject aan van een jaar. In dat jaar kunnen ze zich verdiepen in die specifieke dans of voorstelling, en het dansmateriaal aangeleerd krijgen door een professionele danser, leraar of choreograaf.

We gooien de oproep open naar alle dansvormen: hedendaagse dans, hiphop, salsa, lindy hop, ballet, tango, moderne dans, volksdans, dansen van de verschillende etnisch-culturele groepen... De dansgroepen bepalen zelf met welk danserfgoed ze aan de slag gaan: meer bottom-up en minder highbrow.

In 2030 komen alle projecten samen in één groot festival in de stad, met dansen op verschillende pleinen en waarbij we

binnen- en buitenruimtes connecteren; een stoet waarin de dans van de ene groep aan de andere wordt doorgegeven als een grote stadschoreografie. Mensen zonder danservaring kunnen toekijken en genieten, maar krijgen ook de mogelijkheid om workshops te volgen en zelf hun eerste passen te zetten.

We overleggen met verschillende Europese partners om het project ook Europees uit te rollen.

Partners: STUK - Huis voor Dans, Beeld & Geluid, Erfgoedcel Leuven, CEMPER - Centrum voor Muziek- en Podiumerfgoed, Danspunt (Steunpunt voor amateurdans, Brussel), Centre National de la Danse Paris, European Dancehouse Network, Dance On, Pass On, Dream On (DOPODO)

ECHO - THE EUROPEAN CINEMATIC HERITAGE ODYSSEY

ECHO, de **European Cinematic Heritage Odyssey**, is een nieuw netwerk van filmfestivals uit vier Europese landen, elk met een rijke filmgeschiedenis. Deze geschiedenis omvat films waarvan de impact op de ontwikkeling van cinema door de decennia heen kan worden getraceerd en gevoeld kan worden in hedendaagse werken. ECHO heeft als doelstelling om Europees filmisch erfgoed te promoten en te verspreiden, Europees cultureel erfgoed te vieren via film en de rol ervan als integraal onderdeel van onze gemeenschappelijke culturele identiteit te benadrukken.

Door films uit het nationale erfgoed van elk deelnemend land te tonen, ze te koppelen aan hedendaagse programmering en boeiende sprekers uit te nodigen om de films van vroeger te bespreken in vergelijking met de werken van vandaag, streeft het netwerk ernaar een dialoog te creëren tussen het klassieke en het hedendaagse. Onaangeboorde samenwerkingen, zowel in Leuven & Beyond, als over de landsgrenzen heen, verbinden internationale filmfestivals met lokale erfgoedinitiatieven. Dit netwerk zal de komende jaren groeien qua leden en activiteiten. De eerste programmaties worden al vanaf 2025 opgezet, om te culmineren in een grootschalig festival met Europese envergreure in 2030. Wat betekent het om Europeaan te zijn?

ECHO wil de rijke filmgeschiedenis van elk land verbinden met het huidige culturele landschap, transnationaal publieksbereik bevorderen en een gevoel van gedeelde Europese identiteit vergroten.

Partners: Cinema ZED, Fonk vzw, Kortfilmfestival Leuven, STUK - Huis voor Dans, Beeld & Geluid, Athens International Children's Film Festival (GR), Icedocs (IS), PLAY (PT).



Q13 BETROKKENHEID VAN LOKALE KUNSTENAARS EN CULTURELE ORGANISATIES BIJ HET ONTWERP EN DE UITVOERING VAN HET CULTURELE PROGRAMMA

De drie intendanten achter deze kandidatuur beschikken over een breed netwerk en combineren beleidsmatige ervaring met een grote kennis van het cultuurveld. Twee van hen zijn zelf ook actief als kunstenaars, die internationaal werken. Het trio betrok van meet af aan de brede cultuursector, kunstorganisaties en individuele kunstenaars. Ook hier werkten we vanuit een cirkelmethode (met steeds groter wordende concentrische cirkels).

We zetten een aantal grote events op voor de brede cultuursector en hielden honderden infosessies, ontmoetingsmomenten en workshops voor kunstenaars, cultuurwerkers, kunstorganisaties en middenveld.

Tijdens een grootschalig brainstorm-event met 200 deelnemers op 28 juni 2023 lanceerden we een oproep om onze uitnodiging verder te verspreiden en mensen te nomineren die deel zouden moeten uitmaken van een team van 30 Dromers voor 2030. Je kon niet jezelf nomineren. De oproep was erop gericht om inspirerende bruggenbouwers en artistieke en maatschappelijke verbinders te nomineren, die actief kunnen bijdragen aan ons parcours en narratief. Door het brede netwerk aan te spreken op zijn korfintelligentie, konden we ook mensen bereiken die anders wellicht uit ons blikveld blijven. De oproep werd breed gecommuniceerd in de lokale media en op socials.

Het resultaat was een lijst van 300 beargumenteerde nominaties, waaruit we een divers team van 30 selecteerden, op basis van gender, leeftijd, etnisch-culturele achtergrond, woonplaats, opleiding, expertise. Het "Droomteam2030" bestaat nu uit 30 mensen, tussen 18 en 83 jaar, met studenten, schrijvers, kunstenaars, architecten, sociaal werkers, wetenschappers, zaakvoerders, erfgoed specialisten, die geboren zijn in Leuven, de regio, Europa en alle hoeken van de wereld. In het najaar van 2024 laten we het droomteam verder multipliceren tot 3 x 30.

Bij de kunstenaars in het Droomteam zitten zowel muzikanten, rappers, beeldend kunstenaars, schrijvers, theatermakers, street artists, een choreografe, een oscar-genomineerde filmmaker. Daarnaast ook een aantal mensen die werkzaam zijn in de creatieve industrie, zoals architecten en designers. Dit Droomteam werkte het afgelopen jaar mee aan het uitwerken van het narratief, het verspreiden van de uitnodiging, het kritisch bevragen van het parcours, het opzetten van events en het uitdenken en lanceren van projecten en formats.

Op 20 maart 2024 organiseerden we samen met het Droomteam2030 een culturele Summit of LOV in kunstencentrum STUK, waarbij 300 professionals uit het culturele veld, onderwijs, middenveld, bedrijfsleven, academische wereld, politiek en ECOC-netwerk van 9u 's ochtends tot 1u 's nachts samenkwamen om het narratief van LOV2030 te bevragen en te verfijnen en mekaar te inspireren.

Op deze Summit openden we een Open Call voor 30 ideeën en projecten voor 2030. We ontvingen 137 uitgewerkte ideeën, die werden ingediend door lokale kunstenaars en culturele organisaties uit de regio. In drie beoordelingsrondes legden we deze projecten voor aan het Droomteam2030, de intendanten van LOV2030 en een panel van Europese experts van o.m. Leeuwarden2018 en Uppsala2029.

Een aantal projecten kan niet wachten tot 2030. Ze lijken ons bijzonder waardevol om meteen in de praktijk te brengen. Deze projecten worden intussen opgezet en inhoudelijk, logistiek en/of financieel ondersteund. Tegelijk openden we het afgelopen jaar twee grote labo's en organiseerden we schrijftafels (zie Q17).

In het Future Generations Lab brachten we 30 jonge artiesten en jongeren tussen 17 en 27 jaar samen rond de vraag "Wat betekent talent in 2030?" In het Lab brachten de jongeren hun inzichten samen, maakten een documentaire, muziek, ontwerpen, bouwsels, prototypes, fysiek of virtueel. Ze ontwikkelden hun ideeën met de hulp van experts, beleidsmakers en bedrijven. Ze toonden de resultaten van hun traject tijdens Future Fusion, een publieksevenement met een fashion show, een hiphop concert, community-activiteiten en artistieke en architecturale installaties in en om het Stadhuis. 3000 mensen namen deel.



Documentaire
Future Fusion

In het Labo Cultuur x Onderwijs brachten we 50 mensen samen uit scholen en professionele cultuurorganisaties: directies, leerkrachten, artiesten en cultuurwerkers denken hier structurele en radicaal nieuwe samenwerkingsverbanden uit tussen scholen enerzijds en theaters, musea, kunstencentra anderzijds. We bouwen daarmee voort op het Pilotproject De Kunstbrug waarbij er een meerjarige, diepgaande uitwisseling is tussen leerkrachten en leerlingen van een basisschool en kunstenaars en publiekswerkers in museum M in Leuven. Elk kind kreeg hierbij het peterschap over een kunstwerk in de collectie van het museum, de leerkracht werd teacher in residence in het museum, kunstenaars begeleiden de kinderen in een dieper begrip van het kunstwerk (zie Q19).

Het spreekt voor zich dat we de lokale culturele, erfgoed- en kunstorganisaties zullen blijven betrekken, net als individuele kunstenaars uit Leuven en de regio, bij de verdere ontwikkeling van het programma van LOV2030.

LOV2030 promoot culturele diversiteit en interculturele dialoog. We plaatsen de actuele Europese thema's van diversiteit en inclusie, duurzaamheid en digitalisering centraal.

europese dimensie

Q 14 ALGEMEEN OVERZICHT VAN DE GEPLANDE ACTIVITEITEN MET HET OOG OP:

A - Het bevorderen van de culturele diversiteit van Europa, de interculturele dialoog en meer wederzijds begrip tussen Europese burgers.

B - Het benadrukken van de gemeenschappelijke aspecten van de Europese culturen, het Europese erfgoed, de Europese geschiedenis en integratie, en actuele Europese thema's.

Met **Human Nature** vieren we niet alleen wat ons verenigt als Europeanen, maar willen we ook specifiek de gezamenlijke uitdagingen in de ogen kijken, waarmee alle steden en regio's in Europa worden geconfronteerd: polarisering, onze democratische waarden die onder druk staan en de wereldwijde klimaatverandering, die ons dwingt tot een sociaal-rechtvaardige transitie.

Met **Place of Birth** gaan we in op de culturele diversiteit die in onze stad en regio en in heel Europa woont: we zoomen in op het verschil in afkomsten en zoomen uit naar onze gedeelde toekomst. **Body & Soul** slaat de brug tussen gezondheid en welzijn enerzijds en de kunsten anderzijds: cross-sectoraal en transhistorisch. Beeldende kunsten, dans en muziek, van soulmusic tot hemelse polyfonie. Schoonheid voor lichaam en geest.

Met **Power to the People** focussen we op Europese waarden als vrijheid, democratie en rechtsstaat en maken we plaats voor projecten rond LGBTQIA+-rechten en dekolonisering. In Stadhuis - Europees Huis voor de Democratie brengen we Europese denkers, schrijvers, artiesten en burgers samen om onze gedeelde voorwaarden voor een democratie in de toekomst scherp te stellen. Met EUtopia halen we scholieren uit voormalige ECOCs naar Leuven om de geschiedenis van onze stad te leren kennen en na te denken over de toekomst van onze unie. De Future Generations Board, die we samenstellen uit 20 jongeren, zal bestaan uit 10 jongeren uit Leuven & Beyond en 10 jongeren uit Europa. Met het project Erasmus 65+ maken we een Erasmus-uitwisseling mogelijk voor een generatie die daar in zijn jeugd nooit de kans toe heeft gehad. Met het project Art. Deco. schuwen we de donkere pagina's uit onze geschiedenis niet en onderzoeken we hoe we artistieke dekolonisatie in de praktijk kunnen brengen.

Book by Book grijpt dan weer de pijnlijke Europese geschiedenis aan om samen een hoopvoller toekomst uit te bouwen. We kijken vanuit het DNA van onze stad ook verder terug op het ontstaan van onze Europese waarden en op de geschiedenis van die eerste echte Europeeërs: de humanisten, die het continent afreisden om zichzelf te vervolmaken, hun kennis aan te scherpen en hun inzichten te delen. Erasmus, Vesalius, Justus Lipsius, Gemma Frisius, Mercator woonden en werkten in Leuven en vinden nu allemaal opnieuw hun weg doorheen het programma.



De programmalijnen rond **Nature – Cultural Climate Change** en **Let's move, let's meet** gaan sterk in op de grootste uitdaging van onze tijd en het actuele Europese thema van de duurzaamheid. We werken hiervoor nauw samen met Leuven 2030 en vertalen het Leuvense Climate City Contract naar concrete culturele acties en toegankelijke artistieke projecten voor het brede, Europese publiek. We beschouwen Leuven als een toekomstlabo, waar we oplossingen uitwerken, die we kunnen uitdragen en multipliceren naar andere steden in Europa. Zo inspireren we de Europese bezoeker om zelf actief bij te dragen aan een gedeelde toekomst en van zijn bezoek geen gratis, maar een regeneratief bezoek te maken: als je de legacy van Leuven & Beyond meeneemt naar huis, wordt ook je eigen stad (en zo uiteindelijk heel Europa) daar beter van.

Met MetaLeuven krijgt het hele programma zijn spiegelbeeld in een online, virtuele en gedigitaliseerde wereld. We maken het hele programma digitaal toegankelijk, voor wie niet fysiek kan deelnemen. We ontwerpen dit niet als een *next best thing*, maar als een fundamenteel en volwaardig platform dat meerwaarde en verdieping biedt ten opzichte van de fysieke live ervaring. Deelnemers kunnen zelf bijdragen, ingrijpen, meebouwen, co-creëren. Bovendien biedt het platform de kans om het overzicht over het culturele programma van het titeljaar te bewaren, terug te kijken en de legacy van Leuven wereldwijd te ontsluiten.

LOV2030 bevordert dus niet alleen de culturele diversiteit en de interculturele dialoog. We benadrukken niet alleen de gemeenschappelijke aspecten van de Europese culturen, erfgoed en geschiedenis, maar we plaatsen ook heel concreet de actuele Europese thema's van diversiteit en inclusie, duurzaamheid en digitalisering centraal.

C - Europese artiesten in de schijnwerpers zetten, samenwerking met actoren en steden in verschillende landen en transnationale partnerschappen

Bij het ontwikkelen van ons culturele en artistieke programma, hebben we onze blik op Europa gericht. Ondanks het feit dat de kunstensector in Leuven & Beyond erg jong is en nog veel capaciteit moet opbouwen om vanuit een waarlijk Europese reflex te werken, beschikken veel van onze organisaties wel over een wijdvertakt Europees netwerk van partnerorganisaties, individuele Europese kunstenaars en medewerkers. Het voorbereiden van de kandidatuur van LOV2030 is een uitstekende incentive gebleken om die netwerken en partnerships te versterken.

Voor een aantal projecten zullen we werken met een Europese projectoproep. Voor het Crossroads-project, waarbij we 30 informele ontmoetingsplaatsen ontwikkelen langsheen fiets- en wandelwegen, nodigen we 30 Europese kunstenaars en designers uit om in co-creatie met buurtbewoners en vrijwilligers deze plekken te ontwerpen. In Stadhuis zullen we telkens een kunstenaar, een schrijver en een denker uit een andere Europese lidstaat een maand lang laten resideren en een artistiek-inhoudelijk programma laten ontwikkelen, met performances, lezingen en debat. In totaal zullen zo 36 Europese artiesten in residentie zijn. Ook voor Leuven Lens, Science Pitch en Beats of LOV wordt met Europese projectoproepen gewerkt.

Op dit ogenblik zijn nog maar een beperkt aantal engagementen met Europese artiesten bevestigd. Maar in de meeste projecten staat de Europese samenwerking voorop. De verschillende Europese partnerships staan telkens aangeduid onderaan de projecten in hoofdstuk 2. We maken alles klaar om de Europese samenwerkingen verder te concretiseren tijdens de selectiefase.

De samenwerking van KU Leuven met internationale kunstenaars is alvast een grote troef. Als een nalatenschap voor de 600^{ste} verjaardag van de universiteit en met een vooruitziende blik naar LOV2030, schenkt de KU Leuven een volledig nieuwe kunstenaarsroute aan Leuven en zijn inwoners. Permanent werk van 9 internationaal gerenommeerde kunstenaars als Gijs Van Vaerenbergh en Jaume Plensa krijgen een plek in de publieke ruimte vanaf 2025. Die geven alvast het ambitieniveau van onze bid aan.



Q 15 ALGEMENE STRATEGIE OM DE INTERESSE VAN EEN BREED EUROPEES EN INTERNATIONAAL PUBLIEK TE WEKKEN

Het sociale weefsel in Leuven is bijzonder internationaal. We tellen 171 nationaliteiten, 38% van de inwoners hebben een diverse achtergrond, tienduizenden expats werken of studeren aan onze universiteit en hightech bedrijven. Sinds 1987 hebben duizenden Erasmusstudenten in Leuven gestudeerd, ook het netwerk van Leuvense alumni (KU Leuven Connect) bestaat uit duizenden Europeanen. We willen deze internationale community inzetten als ambassadeurs die het Human Nature-programma uitdragen bij hun netwerk in hun thuisland, of als gastgezin voor internationale bezoekers in Leuven. Zo zorgen we voor een authentieke beleving en betekenisvolle ontmoeting tussen locals en bezoekers.

Leuven is een verborgen parel. Een best kept secret. Dat is misschien een zwakte, maar wie weet is het net onze sterkte: we zijn een nog te ontdekken parel. Buitenlandse bezoekers kennen Vlaanderen vaak als 'Brugge, Gent of Antwerpen', steden die steeds vaker kreunen onder het toerisme. Terwijl in Leuven nog zoveel te ontdekken valt.

Je loopt hier door de historische straten, langs het iconische stadhuis, de colleges van de universiteit, over de kasseien waar ooit humanisten als Erasmus, Vesalius en Mercator liepen. De stad ademt geschiedenis. Tegelijk is Leuven een razend jonge stad en een wereldwijde hub van kennis, hightech en innovatie. De stad ademt toekomst. Het Human Nature-programma opent verschillende lijnen die hierbij aansluiten.

Stadhuis – Europees Huis voor de Democratie, de nieuwe podiumkunstensite en het Vesaliusmuseum zijn niet alleen architecturale landmarks, maar zijn vooral inhoudelijk innovatief. Leuven's meest iconische gebouw, het eeuwenoude, gotische stadhuis krijgt daarvoor een complete make-over.

Leuven & Beyond vormt een groene long omheen de stad: het Hageland, de Brabantse Wouden. Ook de dorpen en steden in de buurt, bulken van het historisch en natuurlijk erfgoed. We verbinden die natuurlijke pracht met de sereniteit van de Abdijen in onze streek. Met het project Crossroads bieden we actieve trajecten aan tussen artistieke stops, natuur en erfgoed in de regio. Er zijn kortere en langere trajecten die de bezoekers kunnen afleggen te voet of met de deelfiets.

Want de fiets is niet alleen een vervoersmiddel, het is deel van onze cultuur. Op weg naar het geboortedorp van Eddy Merckx, kan je je als enthousiaste fietser uitleven op de glooiingen van het Hageland en doorkruis je een nieuwe wijnstreek, met eeuwenoude roots. Maar wie Leuven zegt, zegt natuurlijk bier. De biercultuur speelt zich niet alleen af bij Stella Artois of in de tientallen studentencafés, maar zeker aan de Langste Toog Ter Wereld op de Oude Markt en bij de tientallen microbrouwerijtjes in de hele regio.

Met de projecten EUtopia en Erasmus 65+ plaatsen we de Europese waarden centraal in ons programma: we nodigen scholieren uit voor een uitwisseling rond democratie, terwijl we senioren de kans bieden om in Leuven alsnog een echte Erasmuservaring op te doen. Zo willen we betekenisvolle ontmoeting realiseren tussen de local en de bezoeker en regeneratief toerisme organiseren: waarbij de bezoeker niet alleen iets haalt in Leuven, maar ook bijdraagt aan het sociale weefsel.

We zoeken actief de link op met andere ECOCs, zowel in de jaren voordien als in het titeljaar zelf. Telkens als we een inhoudelijke samenwerking hebben met Bourges2028, Budweis2028, Uppsala2029, Bielsko-Biala2029, Katowice2029 of de partnersteden in Cyprus of Montenegro, zullen we hier ook communicatief op inspelen om de bezoekers door te leiden naar Leuven & Beyond in 2030. We plannen daarnaast pop-up events in onze verschillende Europese partnersteden en twin cities.

Met MetaLeuven, onze Virtual Twin City, bereiken we een internationaal publiek via een online platform. Zo ontsluiten we het programma ook voor een virtueel publiek dat niet de verplaatsing kan of wil maken naar Leuven. We doen dit op een verbindende manier, bieden ook online een totaalbeleving en communitygevoel. Ook hier zetten we in op interactie en co-creatie: gamers van over de hele wereld kunnen letterlijk meebouwen aan het platform, maar fysieke bezoekers kunnen ook de virtuele buddy worden voor een vriend of familielid in het thuisland.

Leuven is een actief lid van verschillende **Europese netwerken**, zoals Eurocities, Trans Europe Halles, ENCC (European Network Cultural Centres) en Culture Next. Van bij het begin van onze kandidatuur hebben we contacten gelegd met voormalige en toekomstige Europese Culturele Hoofdsteden, om inspiratie op te doen, ervaringen te delen, de knepen van het vak te leren, netwerk op te bouwen.

De twee meest voor de hand liggende partners waren aanvankelijk **Leeuwarden2018** (omwille van de taal) en **Mons2015** (omwille van de nabijheid). Van Leeuwarden hebben we veel opgestoken over het samenwerken met de regio en het uitbouwen van een sterke legacy. LOV2030, Leeuwarden2018 en de legacy-organisatie Arcadia hebben de afgelopen twee jaar nauwe contacten opgebouwd en mekaar vaak opgezocht.



We ontmoetten de directie van **Esch-sur-Alzette2022** en ontvingen delegaties van **Timisoara2023**, **Bourges2028** en **Uppsala2029**, waarmee we nauw in dialoog gingen. De ideeën rond klimaatneutraliteit en alternatief openbaar vervoer uit Bourges of de tracks en intersections van Uppsala linken ook direct aan onze Nature-programmalijn. Met Cultural Climate Change maken we natuurlijk een vette knipoog naar het programma van **Oulu2026**. We troffen het team van Oulu voor het eerst op de Culture Next-conferentie in Leeuwarden, bezochten vervolgens Oulu zelf en zetten sindsdien een gezamenlijk project op rond fietscultuur. We betrokken de teams van **Leeuwarden2018** en **Uppsala2029** bovendien bij de selectie van de projecten die werden ingediend door culturele organisaties voor onze open call.

Met **Aarhus2017**, **Leeuwarden2018**, **Veszprém2023** en **Bad Ischl2024** wisselden we ervaringen uit rond het mobiliseren van een hele regio, op alle mogelijke vlakken. We haalden inspiratie uit de ervaring van **Hildesheim2025** rond het vernetwerken van cultuurorganisaties, universiteit en middenveld in stad en regio. We nodigden onze collega's uit **Brussel**, **Brugge**, **Gent** en **Kortrijk** uit voor overleg in Leuven en voor onderhandelingen met de Vlaamse Overheid en bezochten vervolgens samen Cyprus (op uitnodiging van Brussel en **Larnaka2030**) en ontmoetten daar de Cypriotische en Montenegrijnse kandidaten: **Lemesos2030**, **Nicosia2030**, **Kourion2030** en **Nikšić2030**.

Met **Budweis2028** wisselen we sterk uit rond Care en Connect, wat direct linken legt met ons concept van radicaal nieuwe verbindingen. Zowel met **Bielsko-Biala2029** als met **Katowice2029** dienen zich linken aan rond onze programmalijnen Body & Soul en Power to the People. De programmalijn re:start van **Nikšić2030** zet in op mentaal welzijn en koppelt zo organisch aan onze Body & Soul. Met re:connect (streets, networks, routes & roots) vallen dan weer linken te leggen met Let's move, let's meet. Projecten rond creatieve industrieën, innovatie en digitale kunst enerzijds en rond publieke ruimte anderzijds sluiten ook aan bij ons programma. Het centrale thema van **Larnaka2030** Common Ground ligt heel dicht bij ons concept van 'samenleven', ons mens-zijn, onze Human Nature. Demografisch is 'place of birth' erg relevant voor Larnaka. Book by Book en LOV & Peace resoneren dan weer sterk, zowel bij Larnaka als bij Nicosia, waar een VN-vredesmacht nog steeds uitmaakt van het dagelijkse stadsbeeld.

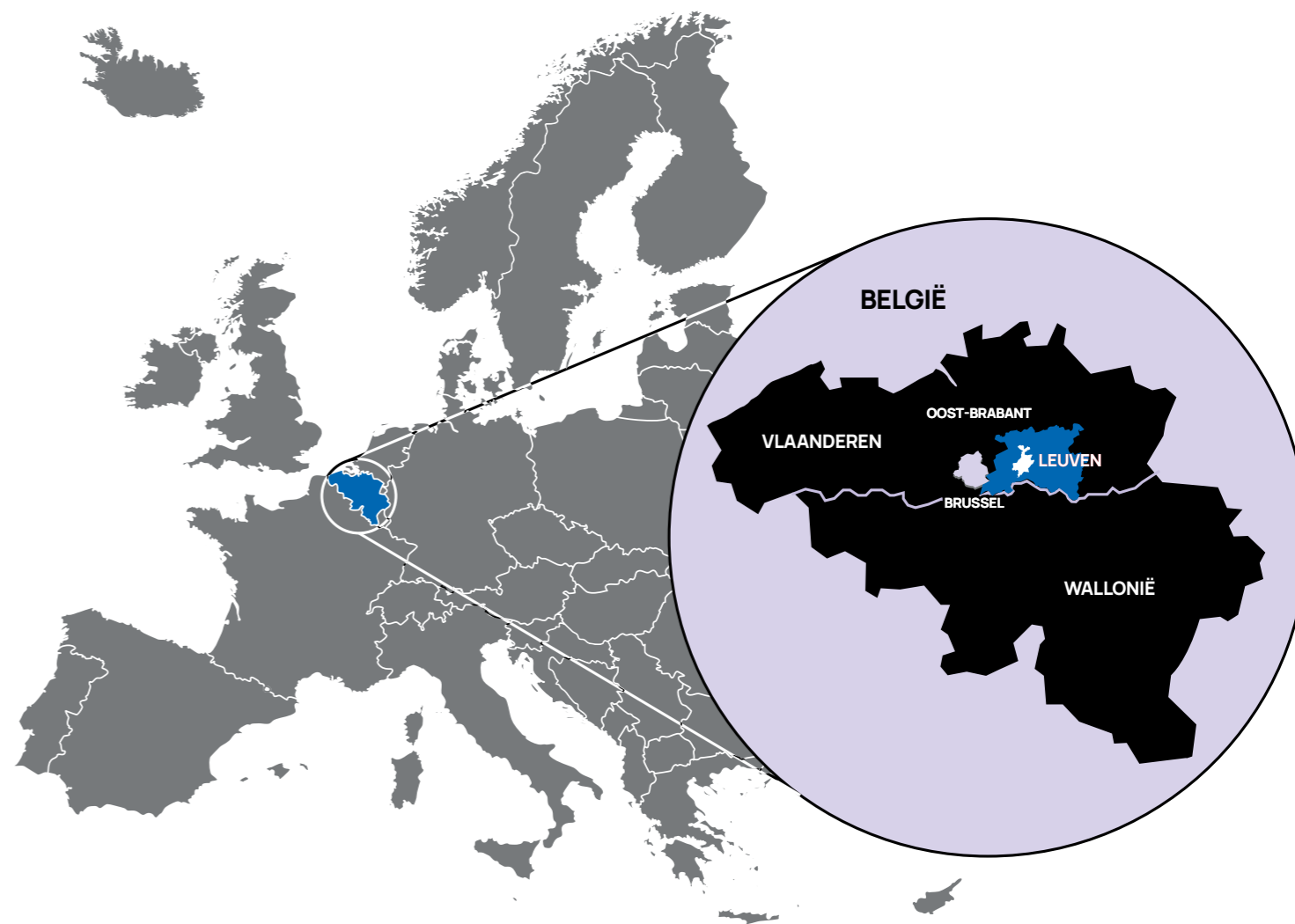
Lemesos2030 is, net als Leuven één van de Europese Missiesteden voor versnelde klimaatneutraliteit. We vinden verschillende gelijklopende elementen in onze bids, waar we rond willen samenwerken, maar daarnaast zeker ook rond Place of Birth en Body & Soul.

Toekomstige kandidaat-steden **Leiden2033** en **Nijmegen2033** nemen we intussen graag mee op sleeptouw: we delen de kennis die we langzaam opbouwen en ook ons aanstekelijke enthousiasme, omdat we zien welke dynamiek de kandidatuur in onze stad en regio teweegbrengt en hoe rijk het netwerk is dat Europa heet.

LEUVEN & BEYOND IN EUROPA

Samenwerkingen met vroegere en toekomstige ECOC kandidaten

- Århus2017 (DK) - 689,60 km
- Bad Ischl2024 (AT) - 735,76 km
- Bielsko-Biala2029 (PL) - 1.022,86 km
- Bourges2028 (FR) - 454,55 km
- Budweis2028 (CZ) - 730,34 km
- Esch-sur-Alzette2022 (LU) - 178,81 km
- Faro2027 (PT) - 1.832,57 km
- Hildesheim2025 (DE) - 389,72 km
- Katowice2029 (PL) - 1.011,86 km
- Kourion2030 (CY) - 2.874,76 km
- Larnaka2030 (CY) - 2.917,82 km
- Leeuwarden2018 (NL) - 269,05 km
- Leiden2033 (NL) - 142,92 km
- Lemesos2030 (CY) - 2.900,50 km
- Mons2015 (BE) - 70,87 km
- Nikšić (ME) - 1.424,91 km
- Nicosia2030 (CY) - 2.881,23 km
- Nijmegen2033 (NL) - 133,64 km
- Oulu2026 (FI) - 1.973,29 km
- Tampere2026 (FI) - 1.658,15 km
- Timisoara2023 (RO) - 1.344,42 km
- Uppsala2029 (SE) - 1.285,85 km
- Veszprém2023 (HU) - 1.050,00 km



Zustersteden Leuven & Beyond

- Diest: Breda (NL), Buren (NL), Dillenburg (DE), Orange (FR), Steenberg (NL)
- Kortenberg: Parcé (FR)
- Leuven: 's-Hertogenbosch (NL), Rennes (FR), Lüdenscheid (DE), Krakau (PL), Ottignies-Louvain-la-Neuve (BE), Cristian (RO)
- Lubbeek: Lalin (ES), Lalinde (FR), Linden (DE), Linden (NL), Sankt Georgen am Walde (AT)
- Overijse: Bacharach (DE), Bruttig-Fankel (DE), Lecco (IT), Mâcon (FR), Modra (SK)
- Rotselaar: Bad Gandersheim (DE)
- Tervuren: Dachau (DE), Oosterbeek (NL), Kloster Lehnin (DE)
- Tienen: Lunéville (FR), Soest (NL), Valkenswaard (NL), Hergiswil (CH), Bielsko-Biala (PL), Hoei (BE), Admont (AT), Benešov (CZ)

Andere Belgische kandidaatsteden

- Brussel - 24,93 km - 1u38 met de fiets
- Brugge - 109,54 km - 6u49 met de fiets
- Gent - 71,48 km - 4u34 met de fiets
- Kortrijk - 100,97 km - 6u58 met de fiets
- Namen - 43,37 km - 3u14 met de fiets

bereik

Als we onze blinde vlekken willen detecteren, als we uit onze eigen bubbels willen breken, dan moeten we macht durven doorgeven en herverdelen.

Q 17 BETROKKENHEID VAN DE LOKALE BEVOLKING EN HET MAATSCHAPPELIJKE MIDDENVELD

Leuven lanceerde haar ambitie om te kandideren als ECOC tijdens een groot ontmoetingsmoment van de brede culturele en creatieve sector in een nokvolle Stadschouwburg in december 2017. Verschillende spelers, van stadsbestuur, brede CCI, tot KU Leuven en Leuven MindGate onderschreven toen die ambitie.

Tussen 2018 en 2022 (met die moeilijke tijd van COVID daartussen) werden de eerste gesprekken aangeknoopt met de regio, onder meer via OP/TIL, de netwerkorganisatie voor bovenlokaal cultuurbeleid. In 2019 organiseerde de stad *Leuven Maak Het Mee*, een grote burgerbevraging, waar inwoners hun ideeën, vragen en projecten voor het Leuven van de toekomst konden delen. Zo'n 3000 mensen namen hieraan deel.

Tussen 2020 en 2022 werd een traject gelopen met het brede culturele veld en verenigingsleven, de erfgoedsector en de kunstensector om aan de hand van publieke, begeleidde sessies te komen tot een landschapstekening, waarin niet alleen de bestaande situatie werd opgetekend, maar ook ambities voor 2035 werden geformuleerd.

Eind 2022 stelde de stad 3 **intendanten** aan om het traject naar Europese Culturele Hoofdstad vorm te geven. Ze komen alledrie uit de regio en hebben elk een andere leeftijd, achtergrond en netwerk: de een als onderwijsexpert en netwerkarchitect, de ander als cultuurwerker en spoken word artiest, de derde als theatermaker en cultureel ondernemer. De kracht van het intendantenteam bestaat er precies in dat ze verschillende achtergronden combineren en dus samen een groter netwerk bereiken.

Zoals we ook beschreven bij Q13, organiseerden zij meteen een aantal belangrijke, grote ontmoetingsmomenten, waar ze maatschappelijke actoren samenbrachten en onmiddellijk de stakeholders van **Leuven 2030**, **Leuven MindGate**, **SOM** en **KU Leuven** betrokken en de uitnodiging deelden met de **regio Oost-Brabant**. Leuven & Beyond was een feit.

Om zoveel mogelijk betrokkenheid te creëren, zijn de intendanten en hun team maximaal in dialoog gegaan met zoveel mogelijk potentiële stakeholders, in stad, regio en middenveld, binnen onderwijs, bij burgers. Doelstelling was zoveel mogelijk input en feedback te verzamelen binnen onze samenleving en stapsgewijs een LOV Community uit te bouwen.

Het **Droomteam 2030** zijn 30 fantastische sparring partners van de intendanten. Omdat dromen delen energie opwekt, ontstond al snel het idee om ideeën uit te wisselen met gedreven mensen uit de wijde regio. Tijdens een van onze eerste events werd een call gelanceerd om Dromers te nomineren. Eén voorwaarde: je kon niet jezelf nomineren. De respons was geweldig. Uit 300 nominaties werden 30 erg diverse profielen samengebracht, die sindsdien als een vrank en vrijen erg waardevol klankbord optreden. De 30 dromers delen op hun beurt de uitnodiging tot samenwerking met hun eigen netwerk. Zo worden er doorheen het maatschappelijk middenveld steeds grotere concentrische cirkels gemaakt.

In de lente van 2024 werd een **Open Call** gelanceerd voor projectideeën, waarbij het maatschappelijke middenveld werd aangespoord nieuwe culturele samenlevingsprojecten uit te denken en in te dienen. Daartoe werden verschillende begeleidende werksessies georganiseerd.

In samenwerking met de stedelijke jeugddienst organiseerden we **schrijftafels**, waarbij 30 jongeren werden begeleid om hun dromen te formuleren en ze vervolgens in projectideeën uit te schrijven. Tegelijk werden verschillende partners opgeroepen om trajecten uit te zetten om jongeren met verschillende achtergronden meer kansen te geven als culturele ondernemers.

In samenwerking met Leuven Restorative City, STUK, 30CC, Avansa, SOM en stad Leuven hielden we **democratische dialoogtafels** om democratisch debat over gepolariseerde thema's in de samenleving op te zetten. Intussen ging het **Labo Cultuur x Onderwijs** van start. Vijftig partnerorganisaties nemen deel aan het labo. Onder de noemer **Future Generations Lab** zetten we een pilootproject op, waarbij 10 jongeren letterlijk de sleutel in handen kregen van het historische Stadhuis om een festival te bouwen rond de onderzoeksvraag 'wat betekent talent in 2030'? Met 30 leeftijdsgenoten kregen ze het vertrouwen en een budget dat ze vrij mochten besteden. Er werden vijf werkgroepen rond community, kunst, fashion, muziek en architectuur opgericht. Het resultaat was een festival dat 3000 bezoekers op de been bracht, onder meer met een lecture door Sophie Howe, future generations commissioner van Wales. Het lab was een belangrijke testcase voor onze methodiek, waarbij we vertrouwen, autonomie, ontwikkelruimte en middelen willen geven om zo oprechte agency mogelijk te maken.

Dit is waar we vandaag staan. We hebben op onze tocht al een paar duizend mensen bereikt. Maar het werk is nog groot. Terwijl u dit bid book leest, zijn we al volop aan de slag met de volgende stap. Ons pijnpunt (en dat van elke culturele organisatie) blijft dat onze netwerken nog steeds te gesloten zijn. We denken snel dat we iedereen bereiken, maar dat is niet zo. Een anekdote: bij een pilootproject van het Labo Cultuur x Onderwijs legden we een traject af met lagere schoolkinderen en M Leuven. Aan het eind van het traject, werden diploma's uitgereikt aan de (veelal anderstalige) kinderen. Een moeder arriveerde op het nippertje aan het museum. Op dat moment klonk uit haar smartphone: 'you have reached your destination'. In eerste instantie vonden we het een poëtische metafoor voor ons traject: we hadden onze bestemming bereikt en nieuwe doelgroepen toegeleid naar cultuur. Maar tegelijk werd de prozaïsche realiteit ons duidelijk: de moeder, die nochtans in het centrum van de stad woont, had een gps nodig om de weg naar het museum te vinden.

Als we onze blinde vlekken willen detecteren, als we uit onze eigen bubbels willen breken, dan moeten we macht durven doorgeven en herverdelen. Daar zijn processen en labo's voor nodig, waar we vanuit vertrouwen en met ontwikkelruimte, budget, autonomie de klassieke participatie kunnen overstijgen en doorgroeien naar waarachtige **co-creatie**.

In het najaar van 2024 zullen we ons Droomteam opschalen en uitbreiden. Ook hier zullen we budget, beslissingsbevoegdheid, vertrouwen en autonomie geven om radicaal te verbinden, te ontwikkelen en te programmeren.

We tekenen een governance-structuur uit die garanties inbouwt om labo's en experimenteerruimte te voorzien, die als vrijhaven kunnen werken, waar groepen mensen budget en autonomie krijgen om radicaal nieuwe verbindingen op te zetten tussen stad en regio, arm en rijk, links en rechts, hooggeschoold en laaggeschoold en zelf met Human Nature aan de slag te gaan.

Q 18 MOGELIJKHEDEN VOOR DE DEELNAME VAN KWETSBARE EN ACHTERGESTELDE GROEPEN



Als we echt inclusief willen werken, moeten we niet denken aan hoe we kansen creëren voor de deelname van achtergestelde groepen, maar aan hoe achtergestelde groepen zelf mee programma kunnen ontwikkelen en een bijdrage leveren vanuit hun talenten en ervaring.

Het doorgeven van de uitnodiging van de intendanten aan het Droomteam, van het Droomteam aan het brede middenveld, over verschillende sectoren heen, heeft al snel een multiplicator-effect teweeggebracht. Ons net van radicaal nieuwe verbindingen wordt langzaam groter en steviger. Dat zagen we aan de aanwezigheden op onze events en aan de 137 inzendingen voor onze Open Call. Projecten werden ingediend vanuit etnisch-diverse organisaties, de LGBTQIA+-gemeenschap, de Seniorenkoepel etc.

RADICALE TOEGANKELIJKHEID

Bij het ontwikkelen van het Human Nature-programma streven we naar radicale toegankelijkheid. Dat houdt in dat we vandaag al starten met co-creatie. Dat houdt in dat we de openbare ruimte beschouwen als het meest democratische podium. Dat houdt in dat we streven naar een groot aantal gratis activiteiten, waarbij taal geen issue is. Dat we de kunstenaars naar de mensen brengen, en niet per se andersom. In onze communicatie hanteren we eenvoudig Nederlands en toegankelijk taalgebruik in andere talen. Alle betalende activiteiten zullen toegankelijk zijn met de UiTPAS, een breed verspreide vrijetijdspas, die personen in een financieel kwetsbare situatie toegang verleent tegen een basisbedrag en strategieën ontwikkelt om aan armoedschaamte te verhelpen.

Inclusief werken betekent dat het hele programma toegankelijk moet zijn voor iedereen, ongeacht diens achtergrond, kwetsbaarheid of beperking. Een gezonde publieksmix integreert gemarginaliseerde en achtergestelde groepen. Co-creatie, toeleiding en het wegnemen van drempels zijn daarbij cruciaal.

TOELEIDING EN CO-CREATIE

Als we een visie op nieuwe publieken willen ontwikkelen, vraagt dat ook een visie op het laten doorstromen van nieuwe makers en het vrijmaken van ruimte (op de podia, in programmering en budget). Daarbij is nood aan nieuwe perspectieven en dus andere expertises dan louter artistieke. We vermijden daarom het normatieve concept 'artistieke kwaliteit' (alsof er maar één vaststaande norm is), maar trekken het open naar het meervoudige en inclusievere 'artistieke kwaliteiten'.

Als we radicaal willen verbinden en daarbij het credo huldigen 'don't act for us, without us', dan moeten projecten niet ontwikkeld worden voor een doelgroep, maar vanuit die doelgroep: co-creatie vraagt dus ook ruimte voor experiment. Die moet gegarandeerd zijn via de governance, die vertrouwen en autonomie verzekert en financiële en productionele middelen aanreikt. Hervreiding staat daarbij centraal. Dit zijn eerste bouwstenen van sociale innovatie.

Een mooi voorbeeld van een eerste stap, is de oprichting van de hiphop-cirkel. LOV2030 speelt een actieve rol in het initiatief van 30CC en de community builders uit de hiphop gemeenschap in Leuven & Beyond: de hiphop-cirkel. Die brengt mensen samen vanuit de verschillende aspecten van hiphop: urban sports (skate, BMX), rap/MC, breaking, DJ, producing, dans, graffiti, knowledge, culture (fashion). Hiphop is een kunstvorm die is ontstaan uit een culturele beweging, uit activisme, uit protest. De groep heeft meestal niet de gewoonte om op lange termijn te werken, gezien hun gemarginaliseerde positie in het kunstenveld. Toch onderzoekt de groep wat het betekent om hiphop - zonder haar oorsprong en waarden uit de grassroots-beweging te loochenen - binnen te brengen in een nieuw kunstencentrum dat tegelijk een stadspodium wil zijn. Welke rol kan een Hiphophuis spelen op de nieuwe podiumkunstsites vanaf 2029? Intussen creëert de hiphopcirkel betrokkenheid onder de brede hiphopgemeenschap in Oost-Brabant door nu al events en bijeenkomsten te houden in de publieke ruimte.



Gemarginaliseerde en achtergestelde groepen benaderen we via intermediairen en toeleiders. Onze go-to partners zijn de Adviesraad Toegankelijkheid, het Lerend Netwerk Diversiteit en Inclusie, de Seniorenraad, mijnLeuven, de buurtcentra en de community werking van de dienst Diversiteit. Daarnaast werken we samen met een veelheid van partners op het terrein. Zij kennen het publiek het beste, dus kunnen we hun expertise toevoegen.

Dat betekent dat we vanaf het begin de contacten intensifiëren, met organisaties die eerstelijns hulp bieden aan kwetsbare mensen. Het is van belang dat zij vanaf het begin mede-eigenaarschap ontwikkelen en voldoende autonomie, verantwoordelijkheid en zeggenschap krijgen, ook op financieel gebied. Het is belangrijk om hen als gelijkwaardige partners aan boord te hebben.

We organiseerden daartoe een *tour de table* bij de welzijnsorganisaties en bij de aanbieders uit de cultuur- en jeugdsector. De meest opvallende geluiden komen steeds terug bij alle organisaties.

1. We investeren meer tijd om aanklappend te werken, met een buddy-werking of via meter-en peterschap. We werken op maat, want de ene persoon is de andere niet. Bovendien: 'armoede is een clusterfuck'.
2. Sector-overschrijdende samenwerkingen zijn cruciaal: we betrekken partners vroeg in het proces, niet achteraf. We denken veeleer aan trajecten, dan aan events.
3. Denk niet alleen aan deelname via een afgewerkt programma, maar ook aan actieve participatie op voorhand. Maak niets voor ons, zonder ons.
4. Stimuleren van contact en verbinding tussen mensen an sich en niet altijd vanuit de rol als medewerker van de welzijnsorganisaties en de client. We zijn gelijkwaardig als mensen (als ouders, als broers, zussen, burens, sportliefhebber...)

LEREND NETWERK DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Dit lerend netwerk is een open en inclusief netwerk voor en door Leuvense cultuurorganisaties, -professionals en -vrijwilligers. Het initiatief werd opgezet als actie na het doorlopen van het traject richting de culturele langetermijnstrategie, en beschouwen we als een belangrijke legacy van deze strategie en van onze kandidatuur. Het hoofddoel is om diversiteit vanzelfsprekend te maken in de Leuvense cultuursector, zodat iedereen zich op basis van vertrouwen tot elkaar kan verhouden en diversiteit zich in alle facetten van de sector vertaalt (in (artistieke) creatie, personeel, programmering, publiek, participatie). Elke cultuuractor is hiervoor zelf verantwoordelijk maar wordt vanuit het lerend netwerk ondersteund en begeleid.

Dit netwerk wil ervoor zorgen dat de cultuursector in Leuven & Beyond diverser wordt en de diversiteit van de regio weerspiegelt. Daarbij focussen we op het bruggen bouwen vanuit de sector naar de gemeenschappen (door organisaties en individuen in contact te brengen die anders nooit met elkaar in contact zouden komen) en willen we een bemiddelaar zijn in het aantonen van de noden van de gemeenschappen. LOV2030 wil een stuwende rol blijven spelen in de vernetwerking en verankering van de werking naar de culturele organisaties en huizen.

PUBLIEKSONTWIKKELING



Levenslang. Dat krijgen niet alleen de zwaarste misdadigers in Leuven-Centraal. Ook ons publiek benaderen we vanuit een trajectvisie. Lifelong learning is natuurlijk een concept uit de onderwijswereld. Maar quasi alle actoren in Leuven hebben het geïntegreerd in hun artistieke werking. Leuvense kunsteducatieve organisaties als Wisper en Avansa (sociaal-cultureel volwassenenwerk) en Trill, Bamm!, Bazart en Koning Kevin (jeugd) hebben zowat de grootste penetratiegraad in Vlaanderen. Academie & Conservatorium SLAC is de grootste instelling voor deeltijds kunstonderwijs in Vlaanderen, waar jongeren en volwassenen zich naschools of after work kunnen specialiseren in alle kunstdisciplines, SLAC heeft ook afdelingen in verschillende gemeentes in de regio. Ook Academie Regio Tienen en Hagelandse Academie zijn in verschillende gemeenten actief. In samenwerking met deze partners werken we specifieke programma's uit, die het publiek toestaan zich in verschillende disciplines te verdiepen.

Tegelijk zie je in de brede samenleving de shift van passieve consumptie naar een meer actieve betrokkenheid, van het zogenaamde 'spectatorship' naar 'usership'. Tijdens de opeenvolgende lockdowns moest de kunstensector zich al heruitvinden om een publiek te bereiken. Streaming, podcasting, online events boden nieuwe mogelijkheden. Met MetaLeuven mobiliseren we een community van gamers om mee te bouwen aan de virtuele stad en zo ook actief en artistiek te participeren.

PODIUMKUNSTENSITE ALS MEEMAAKPODIUM

De nieuwe podiumkunstensite – ons flagshipproject geconcipeerd als Art House of the Future – gaat voluit voor een co-creatieve aanpak om tot programma te komen. Meer concreet stoelt dit 'meemaakpodium' op meerdere 'cirkels' of werkgroepen van betrokken spelers. Sociale rechtvaardigheid zien we als de kern, met een radicaal nieuwe relatie tussen cultuur en samenleving. Die relatie gaat niet louter om publiekswerking bij het artistieke programma, we streven naar democratisering van de instelling zelf.

Per discipline stellen we een cirkel samen met een 'aanjager'. De rol van deze aanjager is precies bruggen te bouwen tussen de partners, de meerstemmigheid bewaken, extra aandacht hebben voor participatie, samenwerking, reflectie, educatie, verbindend werken naar andere initiatieven binnen de regio.

Op het vlak van de participatieve kunstpraktijken willen we ook internationaal excelleren. In heel Europa (onder) zoeken steeds meer kunstenaars de kunst van co-creatie, de directe wisselwerking met de lokale omgeving; ze nemen hun maatschappelijke rol als radicale verbinders actief op.

ONDERWIJS EN SCHOLEN

Leuven is de onderwijsstad van de regio: met KU Leuven hebben we de grootste universiteit van de lage landen; UCLL University College Leuven-Limburg biedt dan weer de grootste lerarenopleiding van het land. Beide zijn belangrijke strategische partners in onze kandidatuur.

Het SOM-netwerk brengt 79 onderwijspartners van kleuterschool tot universiteit samen en zet labo's op rond de meest complexe onderwijsuitdagingen. Binnen dit netwerk startten we met LOV2030 in april 2024 het **Labo Cultuur x Onderwijs** op, waar 50 onderwijsinstellingen en cultuurorganisaties aan deelnamen. Dit labo moet uitmonden in minstens 10 duurzame en diepgaande samenwerkingen tussen scholen en cultuurspelers, waarbij leerlingen een meerjarig traject afleggen bij de kunstinstelling. Inmiddels vonden twee pilotprojecten plaats.

In het pilotproject **De Kunstbrug** kregen kinderen van de Mater Dei-school zes jaar lang een bevoorrechte positie in M Leuven: ze kregen introducties, rondleidingen en achter de schermen, interactieve workshops. Ze kregen ook elk het peterschap over een kunstwerk uit de museumcollectie, zodat ze een diepgaande – zelfs intieme – relatie met het kunstwerk konden aangaan. Na het traject van 6 jaar legden de kinderen het officiële gidsexamen af en werden op die manier gids en ambassadeur van het museum. Dit pilotproject kon sterke didactische impactcijfers voorleggen en ligt aan de basis van het nieuwe Labo Cultuur x Onderwijs.



Where is the LOV is een pilotproject van het Droomteam2030, Stad & Architectuur en LOV2030, waarbij 30 leerlingen van het St-Pieterscollege aan de slag gaan om ruimtes te ontwerpen voor verbinding: welke plekken in Leuven & Beyond inspireren hen en dragen het potentieel in zich om informele ontmoetingsruimten te worden. In de ontwerpuitdaging werden de leerlingen en hun leerkrachten bijgestaan door professionele ontwerpers, architecten, urbanisten en de vzw Stad & architectuur. Het werd een wederzijds leertraject voor zowel leerlingen als professionals.

Uit beide pilotprojecten nemen we de *lessons learned* mee. Op die manier willen we, vanuit het fractaal model, deze *best practices* multipliceren naar andere scholen en kunstorganisaties in Leuven, de regio en Europa om er duurzame en diepgaande samenwerkingen op te zetten. We beschouwen dit als een belangrijke legacy voor onze kandidatuur.

Met de projecten **EUtopia** en **Erasmus 65+** ontwikkelen we twee bijzondere uitwisselingsprogramma's voor zowel jongeren als senioren.

management

LOV Leuven & Beyond
Kandidaat Europese
Culturele Hoofdstad 2030

LOV for all

Onze LOV groeit door de samenwerking met heel veel mensen. Radicaal verbinden zit immers in het hart van onze werking. Dit bid book is dan ook het resultaat van het intensieve werk van velen: van toevallige ontmoetingen ergens onderweg tot uitgebreide stakeholdervergaderingen.

Een welgemeende dankjewel aan iedereen die input gaf, kritisch meedacht of rake opmerkingen formuleerde, of dat nu op een event, workshop, vergadering of simpelweg op café was. Het is dankzij jouw tijd en energie dat we dit bid book konden maken.

Team

Lore Baeyens - Intendant

Sarah Bekambo - Intendant

Stijn Devillé - Intendant & Auteur Bid Book

**Kathryn Cops, Evi Gillard,
Kristel Salaets, Hanna van Zutphen**

Droomteam 2030

An Olaerts, Arne Knaepen, Barbara Struys, Bisser, Camille Keukeleire, Dirk Masquillier, Ela Grabiec, Fred Gata, Georgy Chtchevaev, Jan Paesen, Jessika Devlieghere, Joachim Nijs, Jonathan Symons, Joseph Palframan, Josée Lehon, Judith Caeyers, Katrien Rycken, Koenraad Van Balen, Marília Breite, Michaël Cloet, Nadia Nsayi, Ornella Ngomba/Muabana, Piet Jaspaert, Roberta Santucci, Ronny Mosuse, Sahim Omar Kalifa, Sieg Pauwels, Simon Sterck, Teresa Wouters & Zoë Demoustier

Stuurgroep

Mohamed Ridouani
Burgemeester stad Leuven

Bert Cornillie
Schepen van cultuur, toerisme,
evenementen, deeltijds kunst-
derwijs en senioren stad Leuven

Geertrui Vanloo
Algemeen Directeur stad Leuven

Piet Forger
Directeur cultuur stad Leuven

Steven Dusoleil
Directeur communicatie en stads-
marketing stad Leuven

Intendanten

Fotografie

Lore Stessel

Cover / back cover
Inhoudstafel
Titelpagina's 2, 8, 16, 34, 40,
behalve pagina 46

Andere afbeeldingen:

p.4 @dietervdh, p.6 Stad Tienen,
p.7 Joeri Thiry, p.10 Clara Hermans,
p.15 Flanders2021 (links), p.15 Secchi
Smith for Sergison Bates archi-
tects (rechts), p.17 tout petit, p.21
Diederik Craps, p.23 Danny Willems,
p.24 Joël Hoylaerts, p.27 Brabantse
Wouden, p.28 Stad Tienen, p.30
Dirk Leemans, p.32 Diederik Craps,
p.35 Nachtplan, p.36 Cedric
Verhelst, p.38 Clara Hermans, p.42
Ugo Dehaes, p.43 Cie. Tartaren, p.44
Diederik Craps, p.45 Boumediene
Belbachir, p.46 tout petit, p.48
WieBa Photography, p.55+57
Jente Waerzeggers

Branding Shaved Monkey

Vormgeving Uncompressed

Druk Antilope De Bie Printing



Deze publicatie is geprint op gerecycleerd en milieuvriendelijk papier van het FSC label. De gebruikte inkt is plantaardig en milieuvriendelijk. De lak en lijm zijn ook plantaardig en op waterbasis.



leu

Leuven & Beyond
Kandidaat Europese
Culturele Hoofdstad 2030

